

Financieel jaarverslag 2018

Stichting Nederlands Scheepvaartmuseum Amsterdam
's-Lands Zeemagazijn~Kattenburgerplein 1~
1018KK Amsterdam

Voorblad

Inhoud	1
Bestuursverslag	2
Jaarrekening	24
Balans	25
Resultatenrekening	27
Functioneel	29
Kasstroom	31
Grondslagen	32
Toelichting balans	39
Toelichting resultatenrekening	52
Toelichting functioneel	61
Gelieerde rechtspersonen	62
Handtekening	63
Overige gegevens	64
Accountantsverklaring	65
Bijlage verantw OCW	69
Bijlage bezoekersgegevens	70
Bijlage overige kengetallen	71
Bijlage nevenfuncties	72
Bijlage publicaties	74

Bestuursverslag 2018 Stichting Nederlands Scheepvaartmuseum Amsterdam

1. Inleiding

a. Motto en missie

De beleidsplannen van Het Scheepvaartmuseum sluiten goed aan bij de recente algemene adviezen die de Raad van Cultuur aan de museumsector heeft gegeven. Ook de Code Culturele Diversiteit speelt daar een belangrijke rol in; de Raad adviseert om collecties vanuit verschillende perspectieven te tonen, verbindingen aan te gaan met maatschappelijke organisaties, en personen of groepen met een andere culturele achtergrond uit te nodigen. Het Scheepvaartmuseum heeft een ambitieus programma geformuleerd voor de komende jaren, waarin juist deze aspecten terugkomen.

Waar het beheer en behoud van collecties betreft adviseert de Raad de zorg voor collecties te verbeteren, onder meer door een goede kennisborging en –overdracht aan nieuwe generaties conservatoren. Dit komt verder naar voren in de ontwikkeling van het kenniscentrum.

Het Scheepvaartmuseum heeft in 2018 een aangescherpte missie geformuleerd die goed aansluit op deze adviezen aan de sector:

Het Scheepvaartmuseum laat zien hoe sterk de maritieme wereld en de samenleving verbonden zijn en specifiek welke impact dit heeft op het leven van zoveel individuen.

Het museum werkt aan deze missie vanuit de volgende drie pijlers:

1. Toonaangevend en onderzoekend;
2. Betrokken en urgent;
3. Ondernemend en verbindend.

1. *Toonaangevend en onderzoekend*

Het Scheepvaartmuseum heeft een toonaangevende maritieme collectie en bibliotheek. Samen met internationale onderzoekers werkt het museum aan verdiepende presentaties en kennisdeling.

Het wetenschapsprogramma is verder ontwikkeld met vijf onderzoeksplaatsen (fellowships) voor (toekomstige) conservatoren en wetenschappers. Verder is Het Scheepvaartmuseum regelmatig gastheer voor wetenschappelijke congressen en symposia op maritiem gebied.

2. *Betrokken en urgent*

Het Scheepvaartmuseum grijpt maritieme ontwikkelingen uit het verleden, het heden en de toekomst aan om de dialoog over actuele thema's te stimuleren.

In 2018 is er verder gewerkt aan programmering voor een meer divers publiek en moeilijk te bereiken doelgroepen met aandacht voor de Code Culturele Diversiteit.

Daarnaast investeert de afdeling Educatie in verschillende onderwijsprojecten, wetenschapsonderwijs en scholingsdagen voor docenten.

3. *Ondernemend en verbindend*

In 2018 is er een sterkere integratie verwezenlijkt tussen bezoekers evenementen en museum.

Op dit moment bezoekt 41 % van de evenementen bezoekers daadwerkelijk het museum. (t.o.v. 9% in 2013)

Het Scheepvaartmuseum streeft een open cultuur na met aandacht voor publieksparticipatie en inclusiviteit. Die verbinding van verschillende werelden wil het museum niet alleen terug zien in de groep van externe collega's die het museum aantrekt voor projecten en samenwerkingsverbanden, maar ook in het personeelsbestand.

Voor een meer divers en inclusief personeelsbestand zet het museum in op het benadrukken van doorgroei- en scholingsmogelijkheden en reserveert voldoende opleidingsbudget om dit te doen.

Bestuursverslag 2018 Stichting Nederlands Scheepvaartmuseum Amsterdam

b. Doelstellingen volgens Blauwdruk

De jaarrekening 2018 van Het Scheepvaartmuseum is de financiële weergave van het tweede jaar van de cultuurperiode 2017-2020 en van de uitvoering van het activiteitenplan Blauwdruk met daarin opgenomen vijf doelstellingen voor deze periode:

1. Het Scheepvaartmuseum positioneert zich in het topsegment van het Nederlandse museumbestel;
2. Het Scheepvaartmuseum is een toonaangevend internationaal kennis- en expertisecentrum op het gebied van maritieme geschiedenis en ontsluit daartoe zijn collectie en kennis;
3. Het Scheepvaartmuseum is toegankelijk voor een breed publiek;
4. Het Scheepvaartmuseum is een financieel gezonde organisatie waar museale en commerciële belangen in balans zijn;
5. Het Scheepvaartmuseum is een werkgever die zijn medewerkers inspireert en motiveert om zichzelf te blijven ontwikkelen.

Deze doelstellingen worden in deze jaarrekening toegelicht.

2. Doelstelling 1 - Positionering in het topsegment

a. Inleiding en doelstelling volgens Blauwdruk

Het Scheepvaartmuseum positioneert zich in het topsegment van het Nederlandse museumbestel, middels verbindende thema's die richtinggevend zijn voor collectievorming, onderzoek, tentoonstellingen en publieksprogrammering.

Doelstelling: Positionering	Realisatie 2018	Activiteiten plan 2020	Realisatie 2017
Waardering museum	8,3	8,5	8,3
Net Promotor Score (mate van aanbeveling)	+44	+38	+37

Waardering:

De waardering van het overall bezoek (8,3) is in 2018 vrijwel gebleven aan 2017. De NPS-score is aanzienlijk gestegen van +37 naar +44. Bij het Nederlands publiek steeg de NPS score met 14%. Bij het Internationale publiek met 18% (benchmark cultuursector +35).

Loyaliteit:

De gemiddelde herhaalbezoekintentie is met 1% gestegen ten opzichte van 2017 (71%). Dit is vergelijkbaar met het niveau van 2013 (70%). De herhaalbezoekintentie van de Nederlandse bezoeker is zelfs 74%. Met een NPS-score van 44, ligt het in de lijn van de verwachting dat het herhaalbezoek en frequentie hiervan van de Nederlandse bezoeker zal blijven stijgen. Het aantal feitelijke herhaalbezoekers is gelijk gebleven ten opzichte van 2017, 32% van totaal bezoek. We zien een stijging in herhaalbezoek bij gezinnen: van 51% naar 53% en bij de Cultuurliefhebber van 45% naar 50%.

b. Collectiebeheer

Voor de periode 2017-2020 zijn in het Collectieplan (opgesteld in 2016) de volgende beleidsprioriteiten vastgesteld:

1. Vergroten van de toegankelijkheid van de collectie;
2. Intensiveren van de zichtbaarheid van de collectie;
3. Het stimuleren en borgen van de kennisfunctie.

Bestuursverslag 2018 Stichting Nederlands Scheepvaartmuseum Amsterdam

Collectiebeheer en registratie:

Eén van de operationele doelstellingen die als onderdeel van de hierboven genoemde prioriteiten in het collectieplan zijn opgenomen is de 'actualisering van het Handboek Collectiebeheer'. In overleg met de Auditcommissie Collectiebeheer (ACC) van de Vereniging was het uitwerken en actualiseren van de Spectrum Procedures (internationale standaard voor collectiemanagement in musea) als resultaatafspraken voor 2018 vastgelegd. Dit heeft geresulteerd in een up-to-date 'Handboek Procedures Collectiebeheer', waar op dit moment de laatste redactionele hand aan wordt gelegd.

De eind 2017 ingezette verbeterslag op het gebied van depotzorg en preventieve conservering heeft in 2018 zichtbare en meetbare resultaten opgeleverd: de uitslagen van de luchtkiemgetalmetingen (vaststellen risico schimmelvorming) zijn op beide locaties (depot Behouden Huis in Amsterdam en extern depot in Hoogwoud) stabiel en/of verbeterd. Ook de monitoring van de klimaatomstandigheden in het museumgebouw zelf is verbeterd; we streven naar snellere opvolging van onregelmatigheden en storingen, in afstemming met de eigen Technische Dienst en de externe partner op het gebied van klimaatbeheersing.

Het intensiveren van de zichtbaarheid van de collectie moet vorm krijgen door het digitaal delen van kennis en collecties. Aan de basis hiervan liggen het controleren, vastleggen en uitbreiden van de collectie-informatie en het vervaardigen van hoogwaardig beeldmateriaal. Voor de fotografie en registratie van de deelcollectie Vaartuigen in Hoogwoud is dit jaar een pilotproject uitgevoerd: er zijn ruim 1300 opnames gemaakt van de vaartuigen, scheepsbouwgereedschap, onderdelen van tuigage, lesmateriaal voor havenarbeiders, kano's, boeien, etc. Meest noemenswaardig is dat al 58 van de 69 vaartuigen gefotografeerd zijn (met gemiddeld 3 verschillende aanzichten per vaartuig). Daarnaast is de collectie-informatie gecontroleerd en waar nodig aangevuld en zijn alle vaartuigen beter en toegankelijker in het depot geplaatst.

Aantal objecten van de collectie dat is geregistreerd, gedigitaliseerd en ontsloten	
Alles museum (aantal records)	189.489
Alles bibliotheek (idem)	66.664
Totaal	256.153
<i>Als percentage van het totaal</i>	<i>73%</i>
Waarvan in 2018 toegevoegd museum	1.249
Waarvan in 2018 toegevoegd bibliotheek	426
Totaal	1.675

Aantal geconserveerde en gerestaureerde objecten van de collectie:

- Extern, ten behoeve van expositie Ms. Oranje: vier schilderijen en een ontwerptekening;
- Extern, nieuwe verervingen: twee schilderijen en twee aquarellen;
- Extern, overig: een poolbroek en een kaart van Amsterdam (kosten gedeeld met de bruikleennemer).

Aantal objecten uit legaten en schenkingen dat door de instelling is aanvaard op eigen naam of namens de Staat der Nederlanden:

Schenkingen/legaten 2018 museum	1.202
Schenkingen/legaten 2018 bibliotheek	254
Totaal	1.456

Alle schenkingen/legaten zijn nagelaten aan VNHS.

Bestuursverslag 2018 Stichting Nederlands Scheepvaartmuseum Amsterdam

Aantal objecten dat is aangekocht	
Aankopen 2018 museaal	24
Aankopen 2018 bibliotheek	79
Totaal	103

Hiervan zijn aangekocht uit het budget van VNHSM	
Aankopen 2018 museaal	5
Aankopen 2018 bibliotheek	-
Totaal	5

Aantal objecten dat zichtbaar is voor het algemene publiek (= aantal objecten dat is tentoongesteld in het Zeemagazijn + aantal objecten dat is uitgeleend aan andere instellingen):

Getoonde objecten	Museaal	Bibliotheek	Totaal
In 2018 getoond in het Zeemagazijn	925	115	1.040
In 2018 tentoongesteld bij bruikleennemers	208	15	223
Totaal	1.133	130	1.263

c. Collectieverwerving

In 2018 zijn twee belangrijke aankopen gedaan, die de collectie substantieel versterkt hebben en hier in het bijzonder worden uitgelicht. Het eerste is een groot portret, geschilderd door Ferdinand Bol. Op dit werk staat admiraal Cornelis Tromp afgebeeld met naast hem een bediende van Afrikaanse herkomst. Door de aankoop van dit schilderij is het beter mogelijk om het succesverhaal van de admiraliteit in de Gouden Eeuw te koppelen aan die andere kant, die gaat over mensenhandel en uitbuiting. De thematiek van het schilderij is belangrijk in deze tijd van bewustwording en het bekijken van geschiedenis vanuit verschillende perspectieven.

Ook de tweede aankoop gaat over die perspectieven. Het is een Chinees beeld, gemaakt op bestelling door een rijke Europeaan en het beeldt een Afrikaanse man uit. Dit bijzondere porseleinen beeld uitgevoerd in de famille noire techniek is gemaakt rond 1700. De Chinese modelleur had hoogstwaarschijnlijk nog nooit een Afrikaanse man gezien. Hij is afgebeeld met stereotype kenmerken en slavenbanden om zijn nek en handen. Aan de andere kant straalt hij een trots en vrolijkheid uit. Hij staat op een lotusblad, in de stijl zoals Boeddha in China afgebeeld zou worden. Bij het beeld kunnen eindeloos vragen gesteld worden over perspectieven, kennis, de plaats in de geschiedenis vs. hoe we er nu naar kijken, etc.

d. Tentoonstellingen

Het museum heeft in 2018 een aantal succesvolle tijdelijke tentoonstellingen en activiteiten georganiseerd. De nieuwe tentoonstelling *ms Oranje | Koers* gewijzigd, over het iconische passagiersschip de Oranje ontving vanaf de opening op 8 september tot eind 2018 72.000 bezoekers. Naast het schip de MS Oranje staan persoonlijke verhalen van de repatrieerden vanuit Nederlands-Indië centraal.

In het voorjaar van 2018 was *Fixed Flow* van Sjoerd Knibbeler te zien; een artistiek experiment geïnspireerd op wetenschappelijke methodes om de zeewaardigheid van nieuwe schepen te testen. In september opende *Sea of Tranquillity* van de internationaal gerenommeerde kunstenaar Hans Op de Beeck over een mythisch en fictief cruiseschip. De inzet van beeldend kunstenaars en vormgevers om te reflecteren op de collectie en de tentoonstellingen is onderdeel van een nieuwe koers van het museum. De tentoonstellingen *MS Oranje*, *Fixed Flow* en *Sea of Tranquillity* trokken een nieuw publiek aan.

Publiekslieveling *Blaeu's wereld in kaart | Meestercartograaf* in de Gouden Eeuw sloot in september 2018. Tot 1 juli was de tentoonstelling *Gamechangers | maritieme innovaties* in het museum te zien.

Bestuursverslag 2018 Stichting Nederlands Scheepvaartmuseum Amsterdam

e. Publieksprogrammering

Voor 2018 is een bewuste keuze gemaakt om minder kleinschalige, losse activiteiten te organiseren, en meer geclusterd grote activiteiten te programmeren rondom een thema, actualiteit en vakantieperiode. Ook is ten opzichte van 2017 het aantal schoolvakanties in totaal drie weken korter geweest (1 week minder zomervakantie, voorjaarsvakantie en herfstvakantie). Het totaal aantal geprogrammeerde activiteiten voor gezinnen is 792 (2017: 1.293). Het bereik onder gezinnen is desondanks toegenomen naar 29.251 (2017: 25.739).

Ook het aantal programma's voor individuele bezoekers is geconcentreerder aangeboden; er zijn minder wekelijkse losse instaprondleidingen georganiseerd, en meer grotere verdiepingsactiviteiten met meer capaciteit. Het totaal aantal geprogrammeerde activiteiten voor individuele bezoekers zonder kinderen is 194 (2017: 364). Het bereik onder individuele bezoekers is toegenomen naar 16.910 (2017: 15.739).

Voor 'jong en oud' zijn er met name minder losse gastschepen uitgenodigd, maar meer vaartochten met het eigen schip georganiseerd. Ook de ontvangst van een gastschip tijdens de Uitmarkt leverde extra bezoekers op. Het bereik onder jong & oud is toegenomen naar 2.360 (2017: 1.590).

	Realisatie 2018	Realisatie 2017	Bereik 2018	Bereik 2017
Publieksprogrammering - Activiteiten en bereik				
Gezinnen	792	1.293	29.251	25.739
Individueel/ cultuurliefhebbers	194	364	16.910	15.739
Jong en oud	34	72	2.360	1.590
Totaal excl. rondleidingen	1.020	1.729	48.521	43.068

Participatie:

Voor verschillende doelgroepen was er een uitgebreid activiteitenprogramma. Het totaal aantal activiteiten is afgenomen, maar het bereik is toegenomen. In 2018 heeft het museum nieuwe activiteiten ontwikkeld buiten de eigen locaties, zoals een foyerprogramma tijdens History in concert en lezingen op de Tong Tong Fair, beiden rondom de tijdelijke tentoonstelling over het schip 'Oranje'. Ook het debatprogramma van het Indisch Herinneringscentrum 'Gepeperd verleden' en een succesvolle lezing over dit schip leverden extra bereik op. Sinds dit jaar biedt het museum ook een kleinschalig prikkelarm museumbezoek aan voor families met kinderen met autisme. Na een pilotperiode en een expertmeeting is het autismevriendelijke museumbezoek met veel succes opgenomen in de vast terugkerende publieksprogrammering.

Nieuwe tradities:

Een begin is gemaakt met nieuwe productontwikkeling en activiteiten die jaarlijks terug zullen keren als nieuwe traditie of vast programma. Zo was in april de eerste 'officiële opening' van het vaarseizoen met veel aandacht voor een ludieke cursus grachtenvaren voor beginners, vaartochten, lezingen en workshops, maar ook een bijzonder gastschip toegankelijk voor minder validen van stichting SailWise. Dit werd gecombineerd met de open dag van 'Expeditie Oosterdok', die in 2019 opnieuw wordt georganiseerd.

De goede samenwerking met uitgeverij Rubinstein voor de eigen uitgave van het Gouden Boekje 'De Koning gaat uit varen' (2015) heeft in 2018 geresulteerd in een succesvol Paasweekendprogramma rondom het nieuwe kinderboek 'Het Muizenhuis – de haven': Het Muizenhuisfestival met ruim 5000 bezoekers. Dit programma wordt uitgewerkt tot een volwaardig vakantieprogramma voor de meivakantie in 2019. Ook de vijfde editie van het vakantieprogramma 'Walvisweken' was succesvol, ondanks de warme zomervakantie was het aantal deelnemers aan activiteiten hoger, mede omdat er meer buitenprogramma's waren dan voorgaande jaren.

Bestuursverslag 2018 Stichting Nederlands Scheepvaartmuseum Amsterdam

Nieuwe doelgroepen:

Rondom de tentoonstelling Hans Op de Beeck is een nieuwe doelgroep benaderd met een evenement met de kunstenaar voor de verzamelaars van de Young Collectors Circle. Ook de Museumnacht werd rondom de tentoonstelling geprogrammeerd met het thema Cruiseschip Museumnacht en het museum was de locatie voor de officiële openingsperformance met onder andere een voorontvangst, welkomstwoord door de nieuwe burgemeester Femke Halsema met een totaal bezoekersaantal van 8.150 personen.

Programmering voor gezinnen:

Tijdens de zomer vond de vijfde (jubileum) editie van de Walvisweken plaats in samenwerking met het Wereld Natuur Fonds, Ecomare, Museum Kaap Skil, Zaans Museum, Museum In 't Houten Huis, SOS Dolfijn en Plastic Whale. Veel gezinnen bezochten het museum speciaal voor de Walvisweken (in totaal 31.062 bezoekers), dat dit jaar in het teken van duurzaamheid en een plasticvrije leefomgeving stond. Ook andere familieprogramma's zoals de Piratenweken tijdens de meivakantie en het Muizenhuisfestival in het Paasweekend (ruim 8.300 bezoekers) waren zeer succesvol. Ook de VR | Dare to Discover viel in de smaak bij gezinnen. De VR reis werd hoog gewaardeerd met een 8,3.

Overige programmering:

Het Scheepvaartmuseum werkte samen met diverse partijen om een jong en divers publiek te bereiken, zoals bij het optreden van rapper Sevn Alias als afsluiting van de Nationale Museumweek. Daarnaast was Het Scheepvaartmuseum de afgelopen editie openingslocatie voor de Museumnacht.

Bestuursverslag 2018 Stichting Nederlands Scheepvaartmuseum Amsterdam

3. Doelstelling 2 - Toonaangevend kennis- en expertisecentrum

a. Inleiding en doelstelling volgens Blauwdruk

Het museum zal zijn rol als kennis- en expertisecentrum meer zichtbaar maken door zowel collectie als kennis te ontsluiten voor (wetenschappelijk) onderzoek, educatie en publiek.

b. Educatie / onderwijs-programmering

Stap op de Rode Loper:

Begin februari heeft Het Scheepvaartmuseum voor het tweede jaar geparticipeerd in het project Stap op de Rode Loper, een project rondom leesbevordering, voor VMBO-ers. In totaal hebben 400 leerlingen uit het VMBO het museum bezocht en deelgenomen aan verschillende workshops. Een van de workshops is speciaal voor deze dag door het museum ontwikkeld.

Diversiteit:

14 maart 2018 was het museum gratis toegankelijk, tijdens de stakingsdag voor het basisonderwijs, voor ouders/verzorgers met een kind in de basisschoolleeftijd. Tijdens deze dag zagen we ca 2.200 bezoekers speciaal voor de stakingsdag naar het museum kwam. Wat opvallend was dat het nieuwe museumbezoekers waren, die gewoonlijk niet veel musea bezoeken.

Met het ir. Lely Lyceum zijn wij een samenwerking gestart in het kader van het vak wetenschapsonderwijs. Het ir. Lely Lyceum is een school in Amsterdam Zuidoost die zich op dit moment aan het profileren is. Jongeren uit de twee klassen, waren niet bekend met het Scheepvaartmuseum. Na een bezoek aan het museum, zijn de educatoren les wezen geven zodat de leerlingen voldoende houvast hebben om zelfstandig onderzoek te doen naar objecten uit de collectie van het Scheepvaartmuseum. Het einddoel is object teksten door de leerlingen gemaakt bij de collectie te tonen. Het project sluit vooral aan bij inclusiviteit en participatie.

Bootkamp:

Voor het derde jaar is er aan het begin van het nieuwe schooljaar het burgklasprogramma Bootkamp aangeboden aan het onderwijs. Dit jaar hebben in totaal 1.600 brugklassers deelgenomen aan het programma.

Docentendag:

Samen met het NiNsee, Tropenmuseum & Amsterdam Museum heeft het Scheepvaartmuseum op zaterdag 24 november 2018 rondom het slavernijverleden een docentendag georganiseerd. In totaal zijn er ca. 80 docenten vanuit het basis- en voortgezet onderwijs voor deze docenten dag gekomen.

Aantal bezoekers educatie	Realisatie 2018	Activiteiten plan 2018	Realisatie 2017
Leerlingen primair onderwijs (PO)	11.674	11.500	10.484
Leerlingen voortgezet onderwijs (VO)	15.892	15.100	16.229
Subtotaal PO en VO	27.566	26.600	26.713
Leerlingen VO buitenland	3.677	700	4.025
Studenten MBO/HBO/WO	9.228	9.200	9.223
Totaal	40.471	36.500	39.961

Bestuursverslag 2018 Stichting Nederlands Scheepvaartmuseum Amsterdam

Aantal activiteiten educatie	Realisatie 2018	Activiteiten plan 2018	Realisatie 2017
Leerlingen primair onderwijs (PO)	1.307	1.375	1.174
Leerlingen voortgezet onderwijs (VO)	1.780	1.805	1.818
Subtotaal PO en VO	3.087	3.180	2.992
Leerlingen VO buitenland	412	-	451
Studenten MBO/HBO/WO	45	-	63
Totaal	3.544	3.180	3.506

Het aantal leerlingen dat het museum bezocht heeft is hoger dan geprognostiseerd, vooral in het voortgezet onderwijs.

c. Bibliotheek / informatie aanvragen

De doelstelling van Het Scheepvaartmuseum is een toonaangevend internationaal kennis- en expertisecentrum te zijn op het gebied van maritieme geschiedenis en ontsluit daartoe haar collectie.

Aantal aanvragen	Realisatie 2018	Activiteiten plan 2020	Realisatie 2017
Informatie aanvragen Bibliotheek	5.264	8.000	4.613

Het kenniscentrum en het onderzoek van Het Scheepvaartmuseum sluit aan bij de doelstellingen van het museum die zijn vastgelegd voor de periode 2017-2020. Deze ambitie heeft zich niet beperkt tot het verbeteren van de structuur binnen de muren van het museum. In 2017 is in samenwerking met het Maritiem Museum Rotterdam en universitaire partners samengewerkt om tot een infrastructuur te komen voor maritiem-historisch onderzoek in Nederland. Deze bestond al grotendeels, maar om de samenhang en kwaliteit te verbeteren is gekozen voor een integraal model, waarbij alle fases van het onderzoek een plek hebben en waarbij talentvolle onderzoekers (fellows) voldoende kansen hebben in elke fase van hun wetenschappelijke carrière.

Doelstelling van het kenniscentrum van Het Scheepvaartmuseum is het stimuleren van maritiem-historisch onderzoek, onder meer door het online beschikbaar stellen en wetenschappelijk verrijken van de collectie-informatie. In een nieuw vastgelegde organisatiestructuur speelt het kenniscentrum binnen Het Scheepvaartmuseum een grote rol. Senior conservator Jeroen van der Vliet is verantwoordelijk voor het maritiem kenniscentrum en de werving, selectie en begeleiding van de fellows.

De bibliotheek biedt een fysieke ontmoetingsplek voor de conservatoren, fellows, stagiairs en externe onderzoekers. De bibliotheek heeft één van de belangrijkste maritiem-historische collecties ter wereld die van internationaal belang is voor de bestudering van de Nederlandse maritieme geschiedenis. Het Scheepvaartmuseum heeft een aantal grote stappen gezet op het gebied van publiekstoegankelijkheid van de bibliotheek die sinds mei 2017 weer 5 dagen per week geopend is. Dat dit door het publiek gewaardeerd wordt, is overduidelijk in de bezoekerscijfers terug te zien.

Het aantal bibliotheekbezoekers is ten opzichte van 2017 verder gestegen naar 3.156 (dit cijfer is exclusief bezoekers die in het kader van rondleidingen in de bibliotheek komen). Er werden ruim 2.000 schriftelijke inhoudelijke vragen beantwoord, en 51 raadpleegafspraken ten behoeve van onderzoek in depot begeleid. De bibliotheek werd frequenter bezocht door deelnemers aan rondleidingen en was onderdeel van de programmering tijdens o.a. Bevrijdingsdag en Museumnacht en bij de tentoonstelling over het ms Oranje.

Bestuursverslag 2018 Stichting Nederlands Scheepvaartmuseum Amsterdam

Een team van 15 vrijwilligers en 2 informatie-specialisten dragen zorg voor de bibliotheek, depotraadplegingen, registratie en nieuwe verwervingen van de omvangrijke bibliotheekcollectie. Eind september verzorgden de informatiespecialisten een opfriscursus voor de vrijwilligers van de bibliotheek. Dienstverlening, ethiek en tips en trucs bij het zoeken en vinden van informatie werden uitgebreid besproken. Ook is een aantal onderwerpen benoemd waarvoor behoefte is aan extra training, zoals het gebruik van Adlib. In 2019 zal dit deskundigheidsbevorderingsprogramma worden voortgezet. Het museum versterkt hiermee verder zijn rol als kennis- en expertisecentrum integreert de bibliotheek verder in de kennisdienstverlening.

d. Kenniscentrum / fellowships

In het kalenderjaar 2018 waren maar liefst vijf fellows actief in Het Scheepvaartmuseum. Warnsinck Fellows van 2017, Martijn Heijink en Iris van der Zande, ronden hun onderzoek af, terwijl Warnsinck Fellows van 2018, Tjimen Kohn, Hanna de Lange, en Dr. Ernst Crone Fellow van 2018, Erik Odegard, hun onderzoek aanvingen. De onderzoekers hebben zich gericht op het 17de-eeuwse familieportret door Dirk Dirksz. Zandvoort uit 1644 (Heijink) en naar de reizen die in de jaren dertig van de 20ste eeuw georganiseerd werden voor jongeren, speciaal aan boord van de Tarakan van de Stoomvaart Maatschappij 'Nederland' (Van der Zande). Het nieuwe onderzoek, in nauwe samenwerking met conservatoren en externe deskundigen, richtte zich op het fenomeen van spiegelgevechten en hun verbeelding in de maritieme kunst (De Lange), de repatriëring uit Nederlands-Indië aan boord van ms. Oranje (Kohn) en het manuscript dat ten grondslag lag aan de eerste Nederlandse zeereis naar Azië (Odegard). De onderzoeksresultaten werden gepresenteerd in verschillende artikelen en in bijdragen aan tentoonstellingscatalogi en het jaarboek van het museum. Alle fellows presenteren hun onderzoek daarnaast tijdens de goed bezochte fellowshipsmiddag op 23 februari 2018.

Dankzij de genereuze bijdrage van Stichting Het Meyjes Fonds kan het museum ook een nieuwe wetenschappelijk onderzoeker aanstellen. In 2018 werd de overeenkomst met het fonds gesloten en kon worden begonnen met het opstellen van een functieprofiel en in november werd de wervingstekst gepubliceerd. De Meyjes wetenschappelijk onderzoeker gaat zich vanaf 2019 richten op de Amsterdamse (houten) scheepsbouw en plaatst deze in een landelijke en internationale context. Met de financiering door het Meyjes Fonds kan een tijdelijk onderzoeker voor twee dagen in de week worden aangesteld voor een periode van vijf jaar. Het model is vervolgens ook toepasbaar voor soortgelijke tijdelijke onderzoekers.

Het museum participeert ook in meerdere onderzoeksprojecten. Het doet mee aan Ship Shapes. Digitisation of 17th and 18th-Century Ship Models of Dutch India Ships, een project van John McCarthy (Flinders University, Adelaide, Australië) waarbij 3D-scans worden gemaakt van alle bekende scheepsmodellen van VOC-schepen om hiermee onderzoekers een database met vergelijkingsmateriaal aan te reiken. Verder is het betrokken bij een digitaal pilotproject van ING Huygens om een semantische webapplicatie te maken waarbij informatie vanuit verschillende bronnen bijeen wordt gebracht, in het geval van de pilot over VOC-schepen. Een demo-versie werd tijdens het Maritiem Portal-symposium op 23 november in Het Scheepvaartmuseum getoond. Daarnaast ondersteunde het museum de masterstudent Digital Archaeology Georgios Karadimos van de Universiteit Leiden bij zijn afstudeerproject waarbij hij digitale fotogrammetrie toepaste bij het onderzoek naar een historisch scheepsmodel.

Het Scheepvaartmuseum hecht grote waarde aan talentontwikkeling en stelt jaarlijks meerdere stageplaatsen ter beschikking aan studenten om ervaring op te doen met een of meerdere facetten van het museaal werk. In 2018 verrichten Linette van 't Hof en Oscar de Vroomen, masterstudenten Zeegeschiedenis van de Universiteit Leiden, uitgebreide onderzoekswerkzaamheden ten behoeve van nieuwe tentoonstellingen over het ms. Oranje en Nederlandse poolexpedities. Emma Yandle, een masterstudent Museum Studies van de Universiteit van Amsterdam ondersteunde het team van conservatoren en tentoonstellingsmakers bij de ontwikkeling van een nieuwe semipermanente opstelling over cartografie.

Bestuursverslag 2018 Stichting Nederlands Scheepvaartmuseum Amsterdam

Het Scheepvaartmuseum was het afgelopen jaar ook gastheer voor meerdere congressen en symposia. Op 23 februari vond de jaarlijkse Fellowshipsmiddag plaats. Op 17 november werd het jaarlijkse Museumsymposium georganiseerd rondom het thema passagiersvaart. Daarbij spraken conservatoren, fellows en collega's van universiteiten en andere musea. Het Museumsymposium werd dit jaar voor het eerst op een zaterdag gehouden zodat deze kon worden gecombineerd met de najaar bijeenkomst van de Nederlandse Vereniging voor Zeegeschiedenis. Op die manier hoopte het museum een nieuw publiek te trekken en misschien wel nieuwe Vrienden te mogen ontmoeten; dat bleek ook zeker het geval, een recordaantal van 120 deelnemers nam aan het symposium deel. Een week later, op vrijdag 23 november, kwam het Maritiem Portal in het museum bijeen voor een symposium. Hier werd aandacht geschonken aan digitale projecten waaraan Het Scheepvaartmuseum ook deelneemt. Het museum is ook actief betrokken bij de organisatie van een groot nieuw Nederlands-Vlaams maritiem-historisch congres dat voor het eerst in 2019 zal plaatsvinden. Voor het congres met de werktitel Vlootshow is een brede programmacommissie gevormd en deze kwam meerdere malen in het museum bijeen.

e. Publicaties

Voor een lijst van publicaties verwijzen wij naar de bijlage publicaties en lezingen.

4. Doelstelling 3 - Toegankelijk voor een breed publiek

a. Inleiding en doelstelling volgens Blauwdruk

Het Scheepvaartmuseum wil toegankelijk zijn voor een breed publiek en zal rond jaarthema's een gelaagde programmering aanbieden.

b. Bezoekersaantallen

Aantal bezoekers	Realisatie 2018	Activiteiten plan 2020	Realisatie 2017
Museumbezoekers ¹	328.699	350.000	349.292
Onlinegebruik	479.267	1.200.000	560.824

Noot 1: Dit waren 354.596 bezoekers inclusief event bezoekers. In 2017 was dit 370.580 inclusief events.

Aantal bezoekers:

Het aantal reguliere bezoekers is in 2018 afgenomen. Het verschil is grotendeels te herleiden naar het verschil in gratis Uitmarktbezoekers. In 2017 waren dit 27.786 bezoekers, waarbij Het Scheepvaartmuseum ook eventlocatie was voor de Uitmarkt. In 2018 was er vanuit de Uitmarkt geen programmering in het museum en liep het bezoekersaantal terug naar 14.769 gratis bezoekers.

De verhouding in bezoekers is gewijzigd. De doelgroep Cultuurliefhebbers is met 4% gegroeid t.o.v. 2017 (81.716 bezoekers). De doelgroep buitenlandse bezoekers zijn toegenomen met 4% (104.400 bezoekers in 2017). Het bezoek vanuit de doelgroep gezinnen is gedaald met 10% (92.360 bezoekers in 2017), maar vormt nog steeds 25% van het totaalbezoek.

Bestuursverslag 2018 Stichting Nederlands Scheepvaartmuseum Amsterdam

Aantal bezoekers per doelgroep	Aantal bezoekers	% van de bezoekers	% groei/afname t.o.v. 2017
Cultuurliefhebbers	85.105	26%	4,1%
Uitmarkt	14.769	4%	-46,8%
Totaal cultuur	99.874	30%	-8,8%
Gezinnen	83.154	25%	-10,0%
Onderwijs	37.374	11%	-13,1%
Buitenlands	108.297	33%	3,7%
Totaal	328.699	100%	-5,9%

c. Online gebruik

Een groot gedeelte van de daling van bezoekers aan de website, komt door de tweeledige strengere regelgeving van Google. Binnen het gratis advertentiebudget van Google ad 10K, mogen we niet langer algemene zoektermen als 'Museum Amsterdam' inzetten en bovendien krijgen reguliere, betaalde advertenties voorrang boven accounts die het gratis advertentiebudget gebruiken. Dit betekent ook dat we minder waste hebben in bezoekers wat we terugzien in de kwaliteit van het website bezoek. Er werd in 2018 150.819 keer geklikt op de online ticketpagina's op de website ten opzichte van 41.722 keer in 2017. De sessieduur is gestegen met +8% (staat voor tijdsduur 1 min. 47 sec.) en het aantal terugkerende bezoeken steeg met 2,5% ten opzichte van 2017 (164.528 unieke bezoekers).

De achterban op de social kanalen groeit vergelijkbaar met voorgaande jaren, geleidelijk door. Het grootste verschil is het aantal bereikte personen op Facebook, door de inzet van meer betaalde campagnes. In 2018 is er veel gebruik gemaakt van videocontent, met een gemiddeld bereik van 11.716 personen per video werden 303 keer kliks en reacties (like en comments).

Aantal bezoekers - Website	Realisatie 2018	Realisatie 2017
Aantal bezoeken website (sessies)	614.366	679.800
Aantal unieke bezoeken website	449.547	534.731

Aantal bezoekers - Social	Realisatie 2018	Realisatie 2017
Facebook - volgers	13.655	12.262
Facebook - bereikte personen	122.019.161	> 3,600,000
Twitter - volgers	10.307	9.833
Instagram - volgers	3.620	2.572
Linkedin - volgers	2.138	1.426

5. Doelstelling 4 - Financieel gezonde organisatie

a. Inleiding en doelstelling volgens Blauwdruk

Het Scheepvaartmuseum wil een financieel gezonde organisatie voeren door het genereren van voldoende eigen inkomsten; een groeiende inkomstenstroom per bezoeker en het werven van fonds- en sponsor inkomsten. Daarnaast ligt de nadruk op het zorgdragen voor voldoende reserves, een goede solvabiliteit en liquiditeit.

Doelstelling: Cultureel ondernemerschap	Realisatie 2018	Activiteiten plan 2020	Realisatie 2017
Percentage eigen inkomsten	67%	60%	80%
Museale activiteiten als onderdeel van evenementen	41%	40%	29%

Bestuursverslag 2018 Stichting Nederlands Scheepvaartmuseum Amsterdam

b. Exploitatieresultaat en financiële positie

In 2018 is een afgerond resultaat van €15.000 euro behaald voor resultaatbestemming. Na de onttrekking van gelden uit het bestemmingsfonds brandveiligheid Depot en toevoeging aan het bestemmingsfonds BGL is het te verdelen resultaat € 75.000. Het resultaat is hoger dan begroot, wat voornamelijk wordt veroorzaakt door lagere dan begrote uitgaven aan projecten en overige lasten.

Het ondernemersmodel van Het Scheepvaartmuseum is gebaseerd op verschillende inkomstenstromen bestaande uit bezoekersinkomsten en subsidies voor het activiteitenplan (BIS), behoud en beheer van de collectie en voor het gebouwenbeheer. Daarnaast werft Het Scheepvaartmuseum fondsen, sponsors en heeft het belangrijke partners zoals de BankGiro Loterij.

De bezoekersinkomsten vanuit kaartverkoop zijn op hetzelfde niveau gebleven als 2017, alhoewel het aantal bezoekers licht is gedaald. Dit wordt voornamelijk verklaard door een sterke vermindering van het aantal (gratis) bezoekers gedurende de Uitmarkt. De verwachting is dat, door de geplande opening van de nieuwe tentoonstellingen gedurende 2019, er gedurende dat jaar weer een stijging in de bezoekersaantallen en inkomsten zal zijn.

Het Scheepvaartmuseum ontvangt subsidies voor de verschillende activiteiten die het voert (publieksactiviteiten, beheer van collectie en gebouwenbeheer). De jaarrekening bevat de verantwoording van deze afzonderlijke activiteiten, welke zijn toegerekend op basis van een kostenplaatssystematiek. Het exploitatieresultaat van de verschillende activiteiten is verdeeld volgens de berekeningssystematiek in het (aangepaste) Handboek verantwoording cultuursubsidies. Voor een specificatie van het exploitatieresultaat per functie verwijzen wij naar de functionele resultatenrekening op pagina 29.

De BankGiro Loterij is een van de belangrijkste partners van Het Scheepvaartmuseum. Zo ontvangt het museum een jaarlijkse bijdrage van €400.000, een uitkering uit de opbrengst geoormerkt werven (€ 78.000) en inkomsten via de BGL VIPkaart (€39.000). Daarnaast heeft het museum in het verleden verschillende extra bijdrages mogen ontvangen voor o.a. de verbouwing van het museum en de restauratie en presentatie van de Koningssloep. In 2017 ontving het museum een extra bijdrage voor de gerealiseerde VR beleving Dare to Discover. Een deel van deze bijdrage is bestemd voor marketing en communicatie en is per jaareinde 2018 verantwoord onder de kortlopende schulden.

Onderdeel van de eigen inkomsten zijn ook bijdragen van Het Compagnie Fonds € 319.787 (gift €145.000 en vrijval investeringsbijdrage €174.787), Het Scheepvaartmuseum Enterprise BV (€100.000) en de Vereniging Nederlands Historisch Scheepvaartmuseum (€152.000).

Het percentage eigen inkomsten is in 2018 gedaald ten opzichte van 2017, wat voornamelijk verklaard wordt door de vrijval van de egalisatievoorziening inzake de tentoonstelling Maritieme Belevens. Deze bedroeg €784.000 in 2017 en €152.000 in 2018. Gecorrigeerd voor deze vrijval dalen de eigen inkomsten met €176.000 in 2018.

Het museum streeft er ook naar om gasten die deelnemen aan commerciële evenementen zo veel mogelijk kennis te laten maken met het museum door museumbezoek te promoten bij de gasten. Zo hebben in 2018 41% van de evenementbezoekers ook het museum bezocht.

Bestuursverslag 2018 Stichting Nederlands Scheepvaartmuseum Amsterdam

Conform de richtlijnen vanuit het handboek van OCW worden na resultaatbepaling nog een aantal reserveringen gemaakt als onderdeel van het eigen vermogen:

- Reserveringen voor toekomstige activiteiten van de BankGiro Loterij €59.000;
- Verplichte dotatie in het bestemmingsfonds OCW €20.000;
- Onttrekking uit het Bestemmingsfonds Veiligheid depot €119.000;

Het resterende saldo wordt toegevoegd aan de algemene reserve (€55.000).

Het eigen vermogen stijgt in 2018 van €5.558.000 naar €5.574.000. Er is een norm inzake het weerstandsvermogen in ontwikkeling, welke het weerstandsvermogen definieert als het hoogste van:

- Het eigen vermogen dat nodig is om op de korte en middellange termijn tegenvallers in de exploitatie op te vangen;
- Het eigen vermogen dat op de langere termijn nodig is om te voldoen aan de kapitaalbehoefte van de instelling.

Ons weerstandsvermogen op basis van deze definitie bedraagt ca. 1 miljoen. Voor een specificatie van het eigen vermogen verwijzen wij naar pagina 42.

De reserves en bestemmingsfondsen van OCW zijn geoormerkt. Het bestemmingsfonds OCW stijgt in 2018 van €86.000 naar €106.000. Het Scheepvaartmuseum is voornemens om het huidige saldo binnen de cultuurperiode 2017-2020 te besteden aan tentoonstellingen.

c. Huisvesting en nieuwe huurcontracten

Het museum is in het kader van de Erfgoedwet verantwoordelijk voor haar huisvesting in 's Lands Zeemagazijn en de bijbehorende depots en heeft hiervoor een meerjarig onderhouds en investeringsplan opgesteld. Het museum heeft gekozen voor een model waarin de eigen afdeling Gebouwbeheer de regie voert en de onderhoudswerkzaamheden voornamelijk worden uitgevoerd door externe partijen. In 2017 is via een Europese aanbesteding een meerjarige overeenkomst met een installateur afgesloten.

In 2018 is een nieuwe huurovereenkomst met het Rijksvastgoedbedrijf (RVB) overeengekomen. Voorafgaand is overeenstemming bereikt over de afwikkeling van financiële en operationele issues op het gebied van onderhoud en vervanging dat nog voor rekening van het RVB kwam. RVB heeft hiertoe eenmalig een extra uitkering gedaan, deze middelen hebben wij gebruikt om een voorziening claimlijst RVB te vormen. De uitvoering van de werkzaamheden is gestart en zal doorlopen tot in 2019. Een voorbeeld is het project 'Veilig werken op hoogte', waarbij op het dak van het museumgebouw veiligheidsvoorzieningen zijn aangebracht waaraan onderhoudsmedewerkers zich kunnen zekeren.

In de jaarrekening is een onderhoudsvoorziening gevormd op basis van het meerjarig onderhoudsplan. Daarnaast heeft het museum het saldo van de subsidie voor huisvesting na uitgaven welke bestaan uit kosten voor onderhoud, vervangingsinvesteringen en verbeteringen van de infrastructuur van het pand, zoals voorgeschreven, als een langlopende schuld opgenomen (nog te besteden huisvesting OCW). Deze schuld is bedoeld om te sparen voor toekomstige vervangingen aan de panden. De schuld is eind 2018 € 73.000. Het museum is bezig met de herijking van het MOIP waarin de verschillende investeringen gefinancierd vanuit de erfgoedwet en andere fondsen zullen worden meegenomen.

Bestuursverslag 2018 Stichting Nederlands Scheepvaartmuseum Amsterdam

Veiligheid:

Het Scheepvaartmuseum heeft een integraal veiligheidsplan, uitgewerkt in organisatorische, bouwkundige en elektrotechnische maatregelen die zorgen dat onveilige situaties tot het minimum worden beperkt. Het integrale veiligheidsplan draagt er toe bij dat het Scheepvaartmuseum zijn kernactiviteiten permanent kan uitvoeren. Het bedrijfshulpverlening- en ontruimingsplan vormen samen het calamiteitenplan en zijn onderdeel van het veiligheidsplan.

Vanwege onzekerheden over het vertrek van Defensie op (delen van) het Marineterrein zijn maatregelen genomen om het depotgebouw beter te beveiligen. Het depotgebouw bevindt zich momenteel op een afgesloten en beveiligd terrein. Indien het terrein openbaar toegankelijk wordt, dan is een hoger beveiligingsniveau noodzakelijk. Op basis van een risico-inventarisatie, uitgevoerd in opdracht van het Rijksvastgoedbedrijf, zijn in 2018 bouwkundige aanpassingen doorgevoerd en is de beveiligingsinstallatie uitgebreid.

In 2018 zijn meerdere veiligheidsoefeningen uitgevoerd, waaronder een grote terreuroefening in samenwerking met verschillende veiligheidsdiensten. Bij de oefeningen worden regelmatig studentbeveiligers van ROC's ingezet. De leerpunten worden verwerkt in de interne veiligheidsprocedures. De grootschalige simulatietrainingen zijn onderdeel van een reeks oefeningen binnen culturele instellingen in Amsterdam.

d. Risicobeheersing

Risicomanagement is een integraal onderdeel van het gevoerde beleid en is opgenomen in de jaarplanning. Risico's worden onderverdeeld in de onderdelen: strategie, operatie, financiën en wet- en regelgeving.

De directie is goed op de hoogte van de belangrijkste risico's en onzekerheden binnen de branche en ziet er op toe dat de interne risicomanagement- en controlesystemen waarmee de organisatie brede risico's worden beheerst, adequaat werken. Operationele en financiële risico's (waaronder prijs-, liquiditeits-, koers- en renterisico's) zijn vastgelegd in de managementinformatie en worden periodiek geanalyseerd. De bewaking van de financiële positie en het bijstellen van de strategie op basis van de financiële risico's vindt periodiek plaats.

De grootste risico's die de organisatie loopt zijn:

1 - Tegenvallende bezoekersaantallen en/of teruglopende omzet, waardoor de financiële resultaten en positie wordt verzwakt.

De belangrijkste mitigerende maatregelen die hiervoor zijn getroffen zijn de volgende:

- Het twee maal per jaar opstellen van (herijkte) resultaat- en liquiditeitsprognoses. Deze prognoses en mogelijke acties die hieruit voortvloeien worden besproken met de Raad van Toezicht;
- Opstellen van een vermogensbeleid waarin de hoogte van de vereiste buffers voor risico en continuïteit worden gedefinieerd.
- Bij tegenvallende inkomsten van sponsors en/of fondsen worden de projecten waarvoor is geworven opnieuw beoordeeld op uitvoerbaarheid, of worden projecten met minder kosten uitgevoerd. Bij tegenvallende inkomsten worden alternatieve budgetten ingezet voor het variabele deel van de kosten.

2 - Onvoldoende subsidie inkomsten ter dekking van de beheers- en onderhoudskosten van het museumgebouw en depot. De verantwoordelijkheid voor het beheer en onderhoud van de huisvesting is per 1 januari 2017 overgedragen naar Het Scheepvaartmuseum in het kader van de nieuwe Erfgoedwet. Het voornaamste risico voor het museum bestaat uit de bestendigheid van subsidiering door het Rijk, zodat de meerjarenonderhoudsplannen uitgevoerd kunnen worden.

De belangrijkste mitigerende maatregelen die hiervoor zijn getroffen zijn de volgende:

- De formatie van de organisatie is uitgebreid naar aanleiding van de overdracht van het beheer en onderhoud; er is een cluster Bedrijfsvoering gevormd waaronder Gebouwbeheer valt;
- Er is een meerjarig onderhoudsplan opgesteld dat is opgenomen in de planning & control cyclus van het museum;

Bestuursverslag 2018 Stichting Nederlands Scheepvaartmuseum Amsterdam

- In 2018 is een nieuwe huurovereenkomst aangegaan met het Rijksvastgoedbedrijf (RVB), waarin risico's die voortvloeien uit achterstallig onderhoud in eerdere periodes zijn benoemd;
- Het museum zal een eenmalige extra uitkering ontvangen van het RVB voor het uitvoeren van het achterstallig
- Het museum doorloopt (Europese) aanbestedingen van contracten om het onderhoudsplan te kunnen uitvoeren.

3 - Een verlaging van de OCW subsidie culturele basisinfrastructuur (BIS) door het niet (volledig) nakomen van de prestatieafspraken met OCW.

De belangrijkste mitigerende maatregelen die hiervoor zijn getroffen zijn de volgende:

- De prestatieafspraken zijn verankerd in de missie, motto en het beleid van het museum en periodiek
- In het bestuursverslag van deze jaarrekening heeft het museum een uitgebreide toelichting gegeven over de prestaties met betrekking tot de BIS afspraken in 2018. Het museum schat in dat deze toelichting voldoende zekerheid biedt.

4 - Het eventueel openstellen voor publiek van het Marineterrein kan resulteren in een beveiligingsrisico voor het depotgebouw. De gemeente Amsterdam en het Ministerie van Defensie hebben een dispuut over de toekomstige omvang van het defensiecomplex op het Marineterrein. Het depotgebouw bevindt zich momenteel op het zwaar beveiligde gebied van defensie. Indien het gebied rond het depotgebouw openbaar toegankelijk wordt gemaakt, dan ontstaat een veiligheidsrisico voor de collectie.

De belangrijkste mitigerende maatregelen die hiervoor zijn getroffen zijn de volgende:

- Het museum blijft op de hoogte van de laatste ontwikkelingen in dit dossier;
- In 2018 zijn bouwkundige- en beveiligingstechnische maatregelen genomen om de beveiliging van het gebouw te verhogen;
- Bij openstelling van het gebied wordt de plaatsing van een hekwerk rond het gebouw overwogen.

6. Doelstelling 5 - Inspirerende en motiverende werkgever

a. Inleiding en doelstelling volgens Blauwdruk

Het Scheepvaartmuseum heeft zich ten doel gesteld een inspirerende en motiverende werkgever te zijn. Los van de punten beschreven bij b t/m e, zijn er afgelopen jaar een aantal activiteiten geweest die nog extra bijdragen aan deze algemene doelstelling. Twee daarvan benoemen we hier apart:

- In het project 'deel je talent' zijn collega's onder andere met elkaar gaan zeilen, hebben ze scheepsknopen leren leggen en hebben ze aardbeiensloffen leren bakken;
- Daarnaast zijn collega's op pad geweest naar andere musea in het project 'op bezoek bij de burens'. In groepjes met 5 of 6 collega's van diverse afdelingen hebben zij een ander museum bezocht. Collega's leren elkaar beter kennen en nemen waardevolle informatie mee terug over de ontwikkelingen bij andere musea.

b. Organisatiestructuur

Heel 2018 is gewerkt volgens de nieuwe organisatiestructuur zoals opgezet in 2017. De nieuwe functies die daarbij ontstaan waren zijn inmiddels ingevuld en ook de nieuwe overlegstructuur die daarbij heeft vorm gekregen. We werken met een drietal management overleggen:

- Het Management Overleg: 2x per maand, strategische onderwerpen;
- De Programma Commissie: 2x per maand, inhoudelijke bespreken van activiteiten en toetsing daarvan aan de missie en motto van het museum;
- Het Breed Management Overleg: 1x per maand, cijfers en stand van zaken. Daarnaast 4x per jaar een bijeenkomst met een thema. Dit jaar onder andere de thema's feedback en missie/motto op de agenda gehad.

Bestuursverslag 2018 Stichting Nederlands Scheepvaartmuseum Amsterdam

c. Ziekteverzuim

Het Scheepvaartmuseum voert een actief en preventief verzuimbeleid. Het verzuimpercentage is in 2018 stabiel gebleven ten opzichte van 2017 en bedraagt 5,9%. Het gemiddelde van de sector bedroeg 3,3% gedurende de Q1-Q3 van 2018. De gewenste daling is nog niet ingezet. Het ziekte verzuim van de langdurig zieken is niet werkgerelateerd.

Een aantal cijfers:

- Aantal ziekmeldingen: 28% frequent (vaker dan 3x per jaar) en 72% incidenteel;
- Duur van de ziekmeldingen: 12% langdurend (langer dan 4 weken) en 88% kortdurend;
- De 12% langdurend verzuim is goed voor 70% van het totaal aantal verzuimuren.

Er is nauw contact met de collega's die langdurend verzuimen. Het betreft verzuim waar wij als werkgever amper invloed hebben op het herstel. Wel kijken we uiteraard zo goed mogelijk naar alternatieve werkzaamheden en eventuele aanpassingen om de re-integratie soepel te laten verlopen.

Medewerkers die frequent kort verzuimen worden opgeroepen voor een verzuimgesprek met de leidinggevende en HR. Vaak zien we na een verzuimgesprek direct het aantal meldingen bij de betreffende medewerker verminderen. Een effectief middel.

d. Klokkenluidersregeling

Er is een Klokkenluidersregeling opgesteld met instemming van de ondernemingsraad.

e. Personeelsontwikkeling

Het Scheepvaartmuseum hecht er waarde aan een inspirerende werkomgeving te bieden en stimuleert en begeleidt medewerkers bij hun ontwikkeling. In 2018 is succesvol gewerkt met het vastleggen van de jaargesprekken op formuleren. Er is in de gesprekken veel aandacht geweest voor ontwikkelmogelijkheden. Dat er geïnvesteerd is in de ontwikkeling van onze medewerkers zien we ook terug in de stijging van de uitgaven op dit gebied. In 2017 werd er aan opleiding- en ontwikkeling een bedrag uitgegeven van €9.000, in 2018 was dit €62.000, ruim een verzesvoudiging. Het budget is besteed aan een mooie mix van individuele opleidingen en teamtrainingen. Er is niet alleen aandacht geweest voor vakinhoudelijke ontwikkeling, maar ook voor persoonlijke ontwikkeling.

f. Code Culturele Diversiteit

Het Scheepvaartmuseum streeft ernaar om met haar personeelsbestand een afspiegeling te zijn van de Nederlandse samenleving. In dat kader hopen wij van harte sollicitaties te ontvangen van kandidaten met diverse culturele achtergronden.

Een tekst die we sinds 2017 onder al onze vacatures plaatsen. Een simpele stap als deze heeft ertoe geleid dat we de diversiteit onder de kandidaten zien toenemen. Het succes verschilt per afdeling en beroepsgroep. Bij benadering heeft 20% van de medewerkers een (gedeeltelijk) niet-Nederlandse achtergrond. Een lichte stijging ten opzichte van vorig jaar, toen we uitkwamen op 18%. (NB Geheel volgens de privacywetgeving worden geen gegevens over achtergrond geregistreerd en betreft het percentage een schatting.) De samenwerking met de Gemeente Amsterdam voor het plaatsen van statushouders op arbeidsplaatsen in het museum is voortgezet. In 2018 werden 2 plaatsen ingevuld door statushouders, per 1 februari 2019 komen er naar verwachting nog 2 bij.

Met het oog op de diversiteit binnen het museum (en dan hebben we het ook over leeftijd, opleidingsniveau, geslacht, geaardheid, etc.) is er een projectgroep opgericht die zich buigt over omgangsvormen binnen het museum. Zij zullen het bestaande beleid onder de loep nemen en indien nodig verduidelijken of aanpassen. Een goede omgangscultuur is heel belangrijk om uiteindelijk succesvol te kunnen zijn in je diversiteitsbeleid.

Bestuursverslag 2018 Stichting Nederlands Scheepvaartmuseum Amsterdam

7. Overige Onderwerpen

a. Raad van Toezicht en Bestuur

De Wet Normering Topinkomens is van toepassing. Het Scheepvaartmuseum voldoet aan de norm; zie ook de toelichting op pagina 58.

De Raad van Toezicht van Het Scheepvaartmuseum bestond in 2018 uit 6 leden. Dhr. M.(Matthieu) Borsboom is voorzitter, de heer A. (Anton) Valk de vicevoorzitter.

De auditcommissie van de Raad bestond aan het begin van het jaar uit drie leden; voorzitter mevr. T.(Tanja) Nagel, dhr. I.(Isaac) Kalisvaart en mevr. M.(Margriet) Tiemstra.

De Raad van Toezicht heeft per 1 april 2018 afscheid genomen van mevr. M.(Margriet) Tiemstra; zij is na twee termijnen van vier jaar volgens rooster afgetreden en opgevolgd door mevr. T. (Thessa) Menssen.

Samenstelling Raad van Toezicht in 2018	Functie	Benoeming	Her- benoeming	Aftreden
Dhr. M.J.M. Borsboom, Vice-admiraal bd	Voorzitter	2013	2017	2021
Dhr. ir. A.J.M. Valk CBE	Vice-voorzitter	2014	2018	2022
Leden:				
Mw. Ir. M. Tiemstra	Auditcommissie	2010	2014	2018
Mw. Mr. T.L. Nagel	Auditcommissie	2011	2015	2019
Dhr. Ir. I.M. Kalisvaart MBA	Auditcommissie	2017	2021	2025
Mw. Drs. E. Ansenk		2017	2021	2025
Mw. T. Menssen	Auditcommissie	2018	2022	2026

Het bestuur van de Stichting Nederlands Scheepvaartmuseum is opgedragen aan het bestuur, bestaande uit één lid met de titel van Algemeen Directeur; dhr. M.(Michael) Huijser.

De directie van Het Scheepvaartmuseum bestaat uit de Algemeen Directeur Michael Huijser en Directeur Museale Zaken Mw. V. (Vera) Carasso.

In 2018 is een aanzet gemaakt met een aanpassing van de statuten. De voorgestelde wijzigingen betreffen o.a. de rol van het ministerie bij de benoeming van de RvT. Na goedkeuring van het ministerie laten wij de statuten passeren.

De Raad van Toezicht heeft in 2018 een nieuw reglement vastgesteld ter bevordering van een goede gang van zaken met betrekking tot het houden van toezicht op het beleid van de directie en op de algemene gang van zaken in de stichting en de met haar verbonden instellingen. Het raad-van-toezicht-reglement beschrijft de samenstelling van de Raad, de onderlinge portefeuilleverdeling, de werkwijze van de Raad, de omgang met de directeur-bestuurder, het profiel en samenstelling van de Raad.

In 2018 is tevens een nieuw bestuurs- directiereglement opgesteld (goedgekeurd door de Raad van Toezicht op 9 januari 2019) met een nadere invulling van de werkwijze en taken van het bestuur en de directie.

Bestuursverslag 2018 Stichting Nederlands Scheepvaartmuseum Amsterdam

De Raad en het bestuur passen de principes van de Code Cultural Governance toe en wijken hier slechts gemotiveerd van af indien dat wenselijk of noodzakelijk is. Jaarlijks wordt de toepassing van de code en de werking van het Raad van Toezicht- en bestuurs- en directiereglement besproken in de tweedaagse strategievergadering van de Raad.

De Raad van Toezicht kent een vast aantal onderwerpen die in ieder geval tot het toezicht behoren, waaronder realisatie van doelstellingen en resultaatafspraken met het Ministerie van OCW, strategie, risicobeheer en financieel beleid. Het toezicht door de Raad vindt op twee momenten plaats; de missie, strategie, beleidsplan en begroting wordt vooraf ter goedkeuring aan de Raad van Toezicht voorgelegd. Achteraf beoordeelt de Raad het bestuur en de organisatie en keurt het jaarverslag goed.

De competenties en het profiel van de leden van de Raad zijn vastgelegd in het RvT-reglement. Bij een nieuwe benoeming wordt de profielschets van de Raad van Toezicht opnieuw besproken. De Raad van Toezicht is verantwoordelijk voor zijn samenstelling en waarborgt daarbij deskundigheid, diversiteit en onafhankelijkheid. Elk lid kan het beleid op hoofdlijnen beoordelen en heeft daarnaast enkele specifieke competenties.

De portefeuilleverdeling van de leden is als volgt:

1. Governance
2. Strategie (verantwoordelijke vanuit RvT:
3. Fondsenwerving/mecenaat
4. Financiën en risicobeheersing:
5. Gebouwbeheer en Marineterrein:
6. Organisatie en OR:
7. Museale zaken en collectie;
8. Wetenschap (vacature, wordt naar verwachting in 2019 ingevuld)

De Raad van Toezicht heeft een auditcommissie ingesteld, waarin financieel beleid en risicobeheer wordt besproken voordat dit wordt voorgelegd aan de Raad; daarmee wordt punt 4 hierboven afgedekt. De auditcommissie bestaat uit minimaal twee leden. De voorzitter van de Raad van Toezicht heeft maandelijks overleg met de directeur-bestuurder en op verzoek van de directie of van een RvT lid met individuele leden van de Raad. Bij dit overleg kunnen tevens op initiatief van de directie betrokken hoofden en specialisten worden betrokken. Indien dit overleg zonder de directeur-bestuurder plaatsvindt zal dit vooraf met de directie zijn overlegd.

Tweemaal per jaar vindt er een overleg plaats tussen de ondernemingsraad en een lid van de Raad van Toezicht waarbij de algemene gang van zaken (AGVZ) wordt besproken en het functioneren van directie, managementteam en organisatie in het algemeen. Bij dit overleg is gedeeltelijk ook de directeur-bestuurder aanwezig. Jaarlijks bespreekt de Raad van Toezicht het functioneren van de directeur-bestuurder. Er heeft een evaluatie en beoordelingsgesprek in december 2018 plaatsgevonden met de voorzitter en vice-voorzitter van de RvT. De gemaakte afspraken voor 2019 zijn in een werkdocument vastgelegd.

Bestuursverslag 2018 Stichting Nederlands Scheepvaartmuseum Amsterdam

De Raad van Toezicht heeft in 2018 zes keer vergaderd en de Auditcommissie vier keer. Eén lid van de Raad van Toezicht heeft in 2018 twee vergadering en de tweedaagse niet bij kunnen wonen. Naast de reguliere agendapunten lag in 2018 de focus op:

- Governance, statuten en reglementen voor directie en Raad van Toezicht;
- Nieuwe missie en visie, herpositionering museum;
- Samenwerkingsovereenkomst Vereeniging ;
- Governance, statuten, reglement en beleidsplan Het Compagniefonds;
- (financiering) meerjarenprogrammering;
- Ontwikkeling Marineterrein / Voorwerf en depotgebouw;
- Nieuwe huurcontracten in verband met invoering van de erfgoedwet;
- Mecenaat, ontwikkeling en strategie.

De voorzitter bereidt met de directeur-bestuurder de agenda voor, leidt de vergaderingen, zorgt voor de juiste informatievoorziening en zorgvuldige besluitvorming en ziet toe op het functioneren van de Raad van Toezicht. De Raad van Toezicht kent geen formele secretaris maar wordt ondersteund door de directiesecretaresse van het museum.

Vast onderdeel van de RvT vergaderingen is een presentatie en/of kennismaking met een (nieuw in dienst getreden) hoofd van een afdeling. Bij dit onderdeel is de directie niet aanwezig.

In 2018 heeft er geen zelfevaluatie plaatsgevonden buiten aanwezigheid van de Algemeen Directeur om, om het eigen functioneren van de Raad te bespreken. Er is geen evaluatie gehouden in verband met de wisseling van voorzitter. Gedurende 2017 is deze zelfevaluatie wel gehouden en voor 2019 is hij ingepland.

b. Code Cultural Governance

In de organisatie hebben het bestuur en de Raad van Toezicht ieder hun eigen verantwoordelijkheid voor het naleven van de Code. Het bestuur neemt het initiatief voor het verankeren van de Code in de organisatie en het naleven van de Code door de organisatie. De Raad van Toezicht houdt toezicht op het naleven van de Code en evalueert dit jaarlijks.

Onderstaand een overzicht van de wijze waarop Het Scheepvaartmuseum de principes en aanbevelingen van de code in 2018 heeft toegepast:

Principe 1: Het bestuur is verantwoordelijk voor het in acht nemen van de Governance Code Cultuur. Jaarlijks wordt de toepassing van de code en de werking van het Raad van Toezicht en bestuurs- en directiereglement besproken in de tweedaagse strategievergadering van de Raad. In 2018 was dit op 3 en 4 mei.

Principe 2: Het bestuur kiest het besturingsmodel van de organisatie bewust.

Het museum hanteert het Raad-van-Toezicht-besturingsmodel. Het bestuur van de Stichting Nederlands Scheepvaartmuseum wordt gevormd door de Algemeen Directeur, hij is alleen/zelfstandig bevoegd. De directie van Het Scheepvaartmuseum wordt gevormd door de Algemeen Directeur en de Directeur Museale Zaken. In het bestuursreglement zijn processen opgenomen om het 4-ogen principe te waarborgen.

De organisatie heeft in 2018 reglementen aangepast zodanig dat deze met de code overeenstemmen. Er is een aanzet gemaakt met de aanpassing van de statuten, OCW moet nog formeel akkoord gaan met de aanpassing van de statuten.

Bestuursverslag 2018 Stichting Nederlands Scheepvaartmuseum Amsterdam

Principe 3: Het bestuur is verantwoordelijk voor de organisatie. Het bestuur is in- en extern duidelijk over de taken, bevoegdheden en werkwijze

In 2018 is een nieuw bestuurs- en directiereglement vastgesteld en goedgekeurd door de Raad van Toezicht. In dit reglement zijn de taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden van het bestuur en van de directie vastgelegd.

De organisatie kent een op de instelling toegesneden systeem voor risicobeheersing en controle. In overleg met de Raad van Toezicht en Auditcommissie wordt er jaarlijks een planning- en control cyclus vastgelegd.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het onderkennen en beheersen van risico's. Jaarlijks wordt een interne risicobeoordelingscyclus vastgelegd waar in aparte sessies de verschillende onderwerpen worden besproken inclusief een beschrijving van de risico's, eventuele maatregelen en belegde verantwoordelijkheid. De onderwerpen die worden besproken zijn: Publiek, Financieel / Fiscaal, Personeel & Organisatie, Huisvesting, ICT / Veiligheid en Collectie & Presentatie.

Principe 4: De Raad van Toezicht stelt rechtspositie en bezoldiging van het bestuur zorgvuldig vast en is hierover zo open mogelijk.

De Stichting Nederlands Scheepvaartmuseum valt onder de Wet Normering Topinkomens (WNT) en meld informatie over beloning van de directie in de jaarrekening; De Raad van Toezicht houdt bij de beloning van de directie rekening met de maximale hoogte conform de WNT.

Principe 5: De Raad van Toezicht legt zijn taken, verantwoordelijkheden en werkwijze vast en handelt daarnaar. De Raad van Toezicht heeft in 2018 een nieuw reglement opgesteld waarin is vastgesteld de werkwijze van de Raad en de omgang met bestuur en directie. De Raad van Toezicht vergadert volgens een vast schema zes keer per jaar. Een keer per jaar bespreekt de Raad zijn eigen functioneren buiten aanwezigheid van bestuur / directie.

Principe 6: De Raad van Toezicht is verantwoordelijk voor zijn samenstelling: hij waarborgt deskundigheid, diversiteit en onafhankelijkheid.

In het nieuwe Raad van Toezicht reglement zijn duidelijke afspraken vastgelegd rondom samenstelling van de Raad. Elk lid van de Raad is benoemd voor een periode van vier jaar. Na deze termijn kan een eenmalige verlenging plaatsvinden voor een gelijke periode. De samenstelling van de Raad, profiel en het rooster van aftreden worden gepubliceerd op de website van het museum. Vacatures in de Raad zijn openbaar.

Principe 7: De Raad van Toezicht geeft van te voren aan welke inzet er van zijn leden wordt verwacht en welke eventuele vergoeding daartegenover staat.

Van leden wordt verwacht dat zij in principe alle vergaderingen bijwonen, tenzij er zwaarwegende redenen zijn, die dit niet mogelijk maken. De leden van de Raad van Toezicht ontvangen geen beloning, maar mogen wel jaarlijks € 500,- en reis- en verblijfkosten declareren.

Principe 8: Toezichthouders en bestuurders vermijden elke vorm van belangenverstrengeling. De Raad van Toezicht ziet hier op toe. Nevenfuncties van de leden van de Raad van Toezicht en directie worden in de jaarrekening vermeld. Het onderwerp ongewenste belangenverstrengeling staat op iedere vergadering van de Raad op de agenda. Bestuur en Raad van Toezicht zijn alert op belangenverstrengeling en gaan op een transparante en zorgvuldige wijze om met tegenstrijdige belangen.

Bestuursverslag 2018 Stichting Nederlands Scheepvaartmuseum Amsterdam

c. Gelieerde instellingen en samenwerkingen

Stichting Het Scheepvaartmuseum Enterprise (HSME) en HSME BV

Het Scheepvaartmuseum heeft de zakelijke exploitatie ondergebracht in de Stichting Het Scheepvaartmuseum Enterprise (Stichting HSME). Daarnaast is Het Scheepvaartmuseum Enterprise BV (HSME) opgericht op 30 december 2016. HSME verzorgt vanaf 1 januari 2016 de commerciële exploitatie van Het Scheepvaartmuseum. De Stichting HSME is 100% aandeelhouder van HSME. HSME geeft uitvoering aan de plannen van Het Scheepvaartmuseum om de commerciële exploitatie onder eigen regie uit te voeren. Hieronder vallen het publieksrestaurant, de winkel en de catering. Daarnaast levert HSME diensten aan het museum, vooral m.b.t. publieksofpvang, organisatie van relatieontvangsten en evenementen.

Het Scheepvaartmuseum heeft in 2011 de start van Stichting HSME financieel ondersteund met een lening. In 2018 is de zevende termijn van deze tienjarige lening afgelost. Net als in 2017 is er in 2018 door HSME een gift aan het museum verstrekt van €100.000 die voor het museum vrij besteedbaar is. Het vermogen van HSME zal naar verwachting verder blijven groeien en zal worden benut om de vermogens van de Stichting HSME (VOC-schip) en Het Scheepvaartmuseum te versterken. De directie heeft er alle vertrouwen in dat, op basis van het resultaat van de afgelopen jaren en de meerjarenliquiditeits prognose, er jaarlijks een gift kan worden gedaan aan Het Scheepvaartmuseum en het eigen vermogen verder kan worden versterkt.

Vereeniging Nederlands Historisch Scheepvaartmuseum

De Vereeniging Nederlands Historisch Scheepvaartmuseum (VNHSM) is geen gelieerde partij in de zin van de richtlijnen voor de jaarrekening. VNHSM heeft een eigen bestuur waarin het museum geen invloed uitoefent of kan uitoefenen. De Vereeniging is eigenaar van de collectie en heeft deze als bruikleen ter beschikking gesteld aan de staat. De staat heeft de collectie in beheer gegeven bij Het Scheepvaartmuseum. In 2018 zijn er diverse bijeenkomsten georganiseerd voor de leden waaronder het jaarlijkse maritiem symposium en de algemene leden vergadering. VNHSM heeft in 2018 met €40.000,- bijgedragen aan de aankoop van het familie noire figuur uit 1720 en met €80.000,- bijgedragen aan de aankoop van het portret van admiraal Cornelis Tromp geschilderd door Ferdinand Bol.

Het Compagniefonds

Het Compagniefonds (HCF) is in 2008 opgericht om particulieren actief en duurzaam bij het museum te betrekken in de rol van mecenas en ambassadeur. Het fonds biedt de mogelijkheid kapitaal te vormen om zowel voor de korte als de lange termijn museale projecten mogelijk te maken. De stichting heeft een van het museum onafhankelijk bestuur. Het Compagniefonds heeft in 2018 een donatie van € 70.000,- gedaan voor de aankoop van het familie noire figuur uit 1720 en een donatie van € 75.000 voor de aankoop van het portret van admiraal Cornelis Tromp geschilderd door Ferdinand Bol.

Samenwerkingen

Het Scheepvaartmuseum is in 2017 een nieuw samenwerkingsinitiatief gestart 'Expeditie Oosterdok'; 12 culturele instellingen en 32 bedrijven vormen samen Expeditie Oosterdok. Een internationaal, vernieuwend stadskwartier waar ontdekking centraal staat. Gezamenlijk zijn er initiatieven ontstaan waarbij er programmatisch wordt samengewerkt. In 2018 is dit initiatief gelanceerd voor het publiek tijdens de eerste "open dag Expeditie Oosterdok".

Daarnaast is er een samenwerking met de Museumhaven Amsterdam, waarvan verschillende schepen bij het museum te gast zijn geweest.

d. Wet bezoldiging topbestuur

Voor meer informatie inzake de Wet bezoldiging topbestuur verwijzen wij naar de toelichting op de resultatenrekening (pagina 58).

Bestuursverslag 2018 Stichting Nederlands Scheepvaartmuseum Amsterdam

e. Vooruitblik naar 2019

In mei 2019 wordt op de begane grond een nieuwe tentoonstellingsruimte onder de naam Hoofdgalerij geopend met hoogtepunten uit de collectie van Het Scheepvaartmuseum. Ook zal er een nieuwe semipermanente ruimte voor de zeldzame collectie cartografie worden opengesteld. Door het aanpassen van semipermanente opstellingen en wisseltentoonstellingen wil het museum zijn positie als topinstelling op het gebied van maritieme kunst en geschiedenis meer toegankelijk en zichtbaar maken.

Begroting (x €1.000)	2019
Publieksinkomsten	2.753
Sponsorinkomsten	339
Indirecte inkomsten	480
Bijdrage uit private middelen	1.667
OCW	8.128
Totaal baten	13.367
Salarislasten	4.069
Afschrijvingen	183
Huisvestingslasten	4.510
Overige lasten	3.099
Projectlasten	1.792
Saldo rentbaten/-lasten	(6)
Totaal lasten	13.647
Resultaat	(280)

Jaarrekening 2018

Balans per 31 december 2018

	31 dec 2018	31 dec 2017
ACTIVA		
Vaste Activa		
Materiële vaste activa		
Gebouwen	471.875	57.853
Overstag	1.027.635	1.523.732
Bedrijfsinstallaties	2.002.520	2.929.678
Andere bedrijfsmiddelen	720.144	601.220
	4.222.174	5.112.483
Financiële vaste activa		
Vorderingen op groepsmaatschappijen	160.000	240.000
	160.000	240.000
Vlottende activa		
Voorraden		
Voorraad	15.103	14.132
	15.103	14.132
Vorderingen en overlopende activa		
Debiteuren	451.228	324.729
Vorderingen op groepsmaatschappijen	80.000	80.000
Omzetbelasting	448.375	785.627
Overige vorderingen	1.157.710	834.035
Vooruitbetaalde kosten	53.190	47.133
	2.190.503	2.071.524
Liquide middelen		
Rekening courant bank	733.769	1.889.917
Spaarrekeningen	6.269.398	7.566.582
Kas	47.482	56.545
Kruisposten	4.791	23.418
	7.055.440	9.536.462
	13.643.220	16.974.601

Balans per 31 december 2018

	31 dec 2018	31 dec 2017
PASSIVA		
Eigen Vermogen		
Algemene reserve	4.296.486	4.241.045
Bestemmingsfonds OCW	105.912	86.241
Bestemmingsfonds Veiligheid depot	85.803	205.000
Bestemmingsfonds BGL	1.085.406	1.026.081
	5.573.607	5.558.367
Voorzieningen		
Voorziening groot onderhoud Schepen (Brunings)	0	50.042
Voorziening themavloeren en klimaatinstallatie	498.426	533.837
Voorziening Gebouwen	849.132	431.952
Voorziening claimlijst RVB	496.962	0
Overige voorzieningen	19.253	19.648
	1.863.773	1.035.479
Langlopende schulden		
Investeringsubsidie	3.897.672	4.743.743
Overige langlopende schulden	73.310	419.641
	3.970.982	5.163.384
Kortlopende schulden		
Schulden aan groepsmaatschappijen	40.655	59.128
Vooruitontvangen bedragen	190.394	150.000
Schulden aan leveranciers en handelskredieten	905.223	3.453.292
Loonbelasting	147.020	118.049
Pensioenpremie	0	11.402
Overige schulden	776.869	1.146.344
Overlopende passiva	174.697	279.156
	2.234.858	5.217.371
	13.643.220	16.974.601

Resultatenrekening over 2018

	2018	Begroting 2018	2017
Eigen Inkomsten			
Publieksinkomsten binnenland			
Kaartverkoop	2.558.668	2.500.224	2.559.847
Overige publieksinkomsten	199.839	170.000	203.506
Totaal publieksinkomsten (1)	2.758.507	2.670.224	2.763.353
Sponsorinkomsten	25.250	152.000	81.269
Overige directe inkomsten	2.911	-	1.179
Totaal overige directe inkomsten (2)	28.161	152.000	82.448
Totaal directe inkomsten (1+2)	2.786.668	2.822.224	2.845.801
Indirecte inkomsten	547.735	450.000	473.066
Private middelen - particulieren	439.787	583.537	301.874
Private middelen - bedrijven	214.893	172.367	172.469
Private middelen - private fondsen	356.410	374.392	885.951
Private middelen - goede doelenloterijen	666.759	411.282	1.141.119
Totaal bijdrage uit private middelen	1.677.849	1.541.578	2.501.413
Totaal eigen inkomsten	5.012.252	4.813.802	5.820.280
Subsidies			
Totaal structureel OCW	7.523.044	7.674.163	7.325.485
OCW - Regeling specifiek cultuurbeleid (publ.act.)	2.046.737	1.960.148	1.997.901
OCW - (Erfgoedwet) onderdeel huisvesting	3.991.193	4.291.731	3.877.906
OCW - Erfgoedwet onderdeel collectiebeheer	1.485.114	1.422.284	1.449.678
Totaal structureel Provincie	-	-	-
Totaal structureel Gemeente	-	-	-
Totaal structureel publieke subsidie overig	-	-	-
Totaal structurele subsidies	7.523.044	7.674.163	7.325.485
Incidentele publieke subsidies	1.518.050	791.550	845.201
Totaal subsidies	9.041.094	8.465.713	8.170.686
Totale baten	14.053.346	13.279.515	13.990.966
Lasten			
Personeelskosten	4.410.254	4.134.076	4.155.894
Huisvestingslasten	4.882.216	4.751.920	4.056.762
Afschrijvingen	1.398.865	1.399.378	2.013.135
Aankopen	565.593	-	2.583
Overige lasten	2.791.436	3.009.141	3.076.845
Totaal lasten	14.048.364	13.294.515	13.305.219

Resultatenrekening over 2018

	2018	Begroting 2018	2017
Saldo uit gewone bedrijfsvoering	4.982	-15.000	685.747
Saldo rentebaten / -lasten	10.258	15.000	14.928
EXPLOITATIERESULTAAT	15.240	0	700.675
Bestemmingsresultaat			
Mutatie bestemmingsfonds OCW	19.671		86.241
Mutatie bestemmingsfonds BankGiroLoterij	59.325		173.971
Mutatie bestemmingsfonds brandveiligheid Depot	-119.197		0
Mutatie algemene reserve	55.441		440.463

Personeel en vrijwilligers

Specificatie personeelslasten	Huidig boekjaar		Begroting		Vorig boekjaar	
	€	fte	€	fte	€	fte
1 1 Waarvan vast contract	2.693.254	44,71	2.748.546	49,50	2.671.782	45,63
2 2 Waarvan tijdelijk contract	983.180	14,80	1.000.000	14,80	900.214	13,81
3 3 Waarvan inhuur*	733.820	-	385.530	-	583.898	-
	4.410.254	59,51	4.134.076	64,30	4.155.894	59,44
Waarvan inhuur Schoonmaak**	277.980		316.200		263.367	
4 4 Personeelslasten totaal	4.688.234	59,51	4.450.276	64,30	4.419.261	59,44
Vrijwilligers	aantal		aantal		aantal	
5 5 Vrijwilligers: fte	7,30		6,00		6,35	
6 6 Vrijwilligers: personen	34,00		30,00		35,00	

* Inhuur is inclusief doorbelaste uren beveiliging (€ 119.988).

** Inhuur schoonmaak is gerubriceerd onder de gebouwkosten

Functionele resultatenrekening over 2018

	2018	Publieks activiteiten	Collectie beheer	Algemeen Beheer
Eigen inkomsten				
Publieksinkomsten binnenland	2.758.507	2.758.489	18	0
Kaartverkoop	2.558.668	2.558.668		
Overige publieksinkomsten	199.839	199.821	18	0
Totaal publieksinkomsten (1)	2.758.507	2.758.489	18	0
Sponsorinkomsten	25.250	25.250		
Overige directe inkomsten	2.911	2.911	0	
Totaal overige directe inkomsten (2)	28.161	28.161	0	0
Totaal directe inkomsten (1+2)	2.786.668	2.786.650	18	0
Indirecte inkomsten	547.735	0		547.735
Private middelen - particulieren	439.787	174.787	265.000	0
Private middelen - bedrijven	214.893	211.893	0	3.000
Private middelen - private fondsen	356.410	216.410	140.000	0
Private middelen - goede doelenloterijen	666.759	666.759	0	0
Totaal bijdrage uit private middelen	1.677.849	1.269.849	405.000	3.000
Totaal eigen inkomsten	5.012.252	4.056.499	405.018	550.735
Totaal structureel OCW	7.523.044	5.293.052	1.914.313	315.679
OCW - Regeling specifiek cultuurbeleid (publ.act.)	2.046.737	2.046.737	0	0
OCW - (Erfgoedwet) onderdeel huisvesting	3.991.193	3.246.315	429.199	315.679
OCW - Erfgoedwet onderdeel collectiebeheer	1.485.114	0	1.485.114	0
Totaal structureel Provincie	0	0	0	0
Totaal structureel Gemeente	0	0	0	0
Totaal structureel publieke subsidie overig	0	0	0	0
Totale structurele subsidies	7.523.044	5.293.052	1.914.313	315.679
Incidentele publieke subsidies	1.518.050	576.047	172.234	769.769
Totale baten	14.053.346	9.925.598	2.491.565	1.636.183

Functionele resultatenrekening over 2018

	2018	Publieks activiteiten	Collectie beheer	Algemeen Beheer
Lasten				
Personeelskosten	4.410.254	1.781.617	1.404.137	1.224.500
Huisvestingslasten	4.882.216	3.413.113	437.309	1.031.793
Afschrijvingen	1.398.865	512.987	821	885.057
Aankopen	565.593	0	565.593	0
Overige lasten	2.791.436	1.877.200	119.030	795.205
Totaal lasten	14.048.364	7.584.917	2.526.890	3.936.556
Saldo uit gewone bedrijfsvoering	4.982	2.340.681	-35.325	-2.300.373
Saldo rentebaten / -lasten	10.258	0	0	10.258
Exploitatieresultaat	15.240	2.340.681	-35.325	-2.290.115
Verdeling baten en lasten algemeen beheer	0	-1.970.239	-319.876	2.290.115
Exploitatieresultaat na verdeling algemeen beheer	15.240	370.441	-355.201	0
Bestemming bestemmingsfondsen	59.872	53.401	6.471	0
Toe te rekenen resultaat	75.112	423.842	-348.730	0

Kasstroom over 2018

	2018 EUR	2017 EUR
Saldo uit gewone bedrijfsvoering	4.982	685.747
Aanpassingen voor:		
- Afschrijvingen	1.398.865	2.013.135
- Mutatie voorzieningen	828.294	317.336
- Mutatie in werkkapitaal	-3.102.462	2.609.820
- Vrijval langlopende schulden	-1.192.402	-1.394.641
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	-2.062.723	4.231.397
Ontvangen interest	10.258	14.928
Betaalde interest	0	0
Kasstroom uit operationele activiteiten	-2.052.465	4.246.325
Investerings in:		
- Materiële vaste activa	-508.556	-185.740
- Mutatie activa in uitvoering	0	0
Desinvesteringen in materiële vaste activa	0	0
Kasstroom uit investerings-activiteiten	-508.556	-185.740
Mutatie vermogencomponenten	0	-823.314
Ontvangen uit aflossingen	80.000	80.000
Kasstroom uit financierings-activiteiten	80.000	-743.314
Netto-kasstroom	-2.481.021	3.317.271
Koers- en omrekenverschillen op geldmiddelen	0	0
Mutatie geldmiddelen	-2.481.021	3.317.271

Grondslagen voor de waardering

Algemeen

Doelstelling en voornaamste activiteiten

De Stichting Nederlands Scheepvaartmuseum Amsterdam ('Het Scheepvaartmuseum'), statutair gevestigd te Amsterdam is opgericht d.d. 16 december 1994. Het Scheepvaartmuseum heeft ten doel: bij een zo breed mogelijk publiek de belangstelling voor, en het inzicht in, alle aspecten van de Nederlandse maritieme cultuur, geschiedenis en kunst, mede in internationaal verband, te bevorderen.

Toegepaste standaarden handboek

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met het Handboek Verantwoording Cultuursubsidies Instellingen 2017-2020. De richtlijnen in dit Handboek sluiten zoveel mogelijk aan op de bepalingen van Titel 9 BW2 en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving (in het bijzonder RJ 640). De in het handboek gestelde eisen beogen enerzijds duidelijkheid te bieden aan de instellingen zelf en anderzijds uniformiteit te bevorderen in de presentatie en aan de te leveren (financiële) gegevens.

Consolidatie en gelieerde partijen

Het Scheepvaartmuseum is bestuurder van Stichting Het Scheepvaartmuseum Enterprise ('Stichting HSME') waardoor op basis van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving de gegevens van Stichting HSME zouden moeten worden geconsolideerd. Voor de verantwoording aan het Ministerie van OCW is consolidatie niet vereist de enkelvoudige jaarrekening van de instelling is bepalend voor de digitale invoer, de resultaten van de gelieerde instellingen moeten wel worden ingestuurd naar het Ministerie van OCW.

Begroting 2018

Op 20 september 2016 is de meerjaren subsidie 2017 – 2020 vastgesteld. De subsidieverlening culturele basisinfrastructuur ('BIS') voor de periode 2018 - 2020 is toegekend voor €4.093.474. De subsidieverlening Erfgoedwet is vastgesteld op €5.922.607 voor 2019. De subsidieverlening Erfgoedwet wordt jaarlijks vastgesteld.

Continuïteit

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Collectie

De collectie is niet gewaardeerd op de balans. De collectie is grotendeels eigendom van de Vereeniging Nederlandsch Historisch Scheepvaart Museum en is in bruikleen gegeven aan de Staat der Nederlanden. Het museum draagt zorg voor het beheer van en onderzoek aan de collectie.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling

Algemeen

Voor zover niet anders is vermeld, worden activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de onderneming zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Baten worden in de exploitatierekening opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Indien een transactie ertoe leidt dat alle, of nagenoeg alle, toekomstige economische voordelen en alle, of nagenoeg alle, risico's met betrekking tot een actief of verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder worden activa en verplichtingen niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en/of betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

De bezoldiging van onze topfunctionarissen zijn in lijn met het normenkader van de Beleidsregels Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT).

De opbrengsten en kosten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben.
De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, de functionele valuta van de onderneming.

Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar, met uitzondering van de toegepaste stelsel- en schattingswijzigingen zoals opgenomen in de desbetreffende paragrafen en/of toelichting in de jaarrekening bij de jaarrekeningpost. De vergelijkende cijfers zijn niet aangepast aan de huidige berekenwijze. De wijzigingen hebben geen gevolgen gehad voor het resultaat en/of eigen vermogen.

Grondslagen voor de categoriale en functionele jaarrekening

De functionele jaarrekening is opgesteld door allocatie van baten en lasten naar de verschillende functies conform het handboek van OCW. De functies zijn onderverdeeld naar publieks- en overige activiteiten, collectiebeheer en algemeen beheer. Het museum volgt voor de allocatie van de baten en lasten naar deze functies de instructies uit het handboek OCW. Op bladzijde 60 onder de toelichting op de functionele jaarrekening is een nadere toelichting opgenomen over toewijzing van de baten en lasten. De berekenwijze van de allocatie is gewijzigd in 2018 op basis van een herziene uitgave van het Handboek Verantwoording Cultuursubsidies Instellingen 2017-2020.

Het exploitatieresultaat van de functies worden naar rato toegerekend aan de bestemmingsfondsen in het geval van een positief resultaat. In het geval van een negatief exploitatieresultaat zal er naar rato worden onttrokken uit de bestemmingsfondsen. Indien na uitvoering van de taken zoals vastgelegd in respectievelijk de regelingen voor het specifiek cultuurbeleid en de Erfgoedwet het resultaat van het boekjaar positief is, kan het resterende saldo worden overgeheveld naar respectievelijk de publieksfunctie en de collectiefunctie. Indien er geen saldo aanwezig is in het bestemmingsfonds wordt er subsidie overgeheveld tussen functies. De overheveling wordt toegelicht bij de toelichting op de structurele subsidie.

Na bepaling van het exploitatieresultaat wordt het saldo van de kolom algemeen beheer gealloceerd aan de functies publieksactiviteiten en overige activiteiten en collectiebeheer. Hiermee sluit het museum aan op de bekostigingssystematiek die is opgezet door de Museumvereniging in samenwerking met OCW. De toerekening van algemeen beheer vindt plaats op basis van het relatieve aandeel per functie in de som van de direct toegerekende baten plus lasten, gecorrigeerd voor aankopen de BIS subsidie. Het exploitatieresultaat na verdeling algemeen beheer geeft het resultaat weer nadat deze verdeling is gemaakt.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Activa

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen hun kostprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingspercentages zijn vastgesteld op basis van de verwachte economische gebruiksduur rekening houdend met een restwaarde.

De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de aanschafprijs volgens de lineaire methode op basis van de economische levensduur. Op bedrijfsterreinen en op materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa wordt niet afgeschreven.

De volgende afschrijvingspercentages worden hierbij gehanteerd

Bedrijfsgebouwen	:	3.
Machines en installaties	:	10 - 20.
Andere vaste bedrijfsmiddelen	:	20.

Buiten gebruik gestelde activa worden gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere opbrengstwaarde.

Vervreemding van vaste activa

Voor verkoop beschikbare vaste activa worden gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere opbrengstwaarde.

Financiële vaste activa

De onder de financiële vaste activa opgenomen leningen die niet behoren tot een handelsportefeuille en die worden aangehouden tot het einde van de looptijd, worden gewaardeerd op de geamortiseerde kostprijs.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten handels- en overige vorderingen, geldmiddelen, leningen en overige financieringsverplichtingen, afgeleide financiële instrumenten (derivaten), handelsschulden en overige te betalen posten. In de jaarrekening. Het Scheepvaartmuseum heeft geen afgeleid financiële instrumenten.

Verstrekte leningen en overige vorderingen

Verstrekte leningen en overige vorderingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode, verminderd met bijzondere waardevermindervingsverliezen.

Voorraden

Handelsgoederen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en bijkomende kosten, zoals invoerrechten, transportkosten en andere kosten die direct kunnen worden toegerekend aan de verwerving van voorraden. Handelskortingen, rabatten en soortgelijke (te) ontvangen vergoedingen met betrekking tot de inkoop worden in mindering gebracht op de verkrijgingsprijs.

Vorderingen

De grondslagen voor de waardering van vorderingen zijn beschreven onder het hoofd Financiële instrumenten.

Passiva

Eigen vermogen

Algemene reserve

De algemene reserve is het eigen vermogen waarover zonder belemmering door wettelijke of statutaire beperkingen kan worden beschikt voor het doel waarvoor Het Scheepvaartmuseum is opgericht. Deze reserve wordt aangehouden om de continuïteit van de onderneming op lange termijn te waarborgen.

Bestemmingsreserves

De beperkte bestedingsmogelijkheid van de bestemmingsreserve is door de directie bepaald, en betreft geen verplichting, het bestuur kan deze beperking zelf opheffen.

Bestemmingsfondsen

Bestemmingsfondsen betreffen middelen die zijn verkregen met een door derden aangegeven specifieke bestemming.

Bestemmingsfonds OCW

Conform het Handboek verantwoording cultuursubsidies instellingen 2017-2020 dient een deel van het resultaat te worden toegevoegd aan het Bestemmingsfonds OCW. Het Bestemmingsfonds bestaat uit de niet bestede structurele instellingssubsidie OCW voor publieksactiviteiten en overige activiteiten (BIS) over een bepaalde periode. Jaarlijks wordt het niet bestede deel van de OCW subsidie BIS gedoteerd aan het bestemmingsfonds OCW. De hoogte van de dotatie wordt als volgt berekend: $(\text{structurele OCW subsidie BIS} / (\text{totale baten publieksactiviteiten en overige activiteiten} + \text{baten algemeen beheer} - \text{baten huisvesting collectie en algemeen beheer})) * (\text{exploitatieresultaat publieksactiviteiten en overige activiteiten} + \text{exploitatieresultaat algemeen beheer} - \text{eventuele overheveling BIS subsidie naar de collectie functie})$.

Bestemmingsfonds OCW Collectiebeheer

Het Bestemmingsfonds OCW Collectiebeheer bestaat uit de niet bestede jaarlijkse subsidie OCW voor de collectiebeheer. Jaarlijks wordt het niet bestede deel van de OCW subsidie collectiebeheer gedoteerd aan het Bestemmingsfonds OCW Collectiebeheer. De hoogte van de dotatie wordt als volgt berekend: $(\text{OCW subsidie collectiebeheer} / \text{totale baten Collectiebeheer}) * \text{exploitatieresultaat collectiebeheer}$.

Voorzieningen

Algemeen

Een voorziening wordt in de balans opgenomen, wanneer er sprake is van; een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting die het gevolg is van een gebeurtenis in het verleden; en waarvan een betrouwbare schatting kan worden gemaakt; en het waarschijnlijk is dat voor afwikkeling van die verplichting een uitstroom van middelen nodig is. Indien (een deel van) de uitgaven die noodzakelijk zijn om een voorziening af te wikkelen waarschijnlijk geheel of gedeeltelijk door een derde worden vergoed bij afwikkeling van de voorziening, wordt de vergoeding als afzonderlijk actief gepresenteerd. Voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen en verliezen af te wikkelen.

Voorziening groot onderhoud schepen (Christiaan Brunings)

Voor verwachte kosten inzake periodiek onderhoud van de SS Christiaan Brunings werd in het verleden een voorziening gevormd. De toevoegingen aan de voorziening worden bepaald op basis van het geschatte bedrag van groot onderhoud en de periode die telkens verloopt tussen de werkzaamheden van groot onderhoud, een en ander zoals blijkend uit een meerjaren onderhoudsplan. De kosten van groot onderhoud worden verwerkt ten laste van de voorziening voor zover deze is gevormd voor de beoogde kosten. Aangezien de toekomstige exploitatie van de SS Christiaan Brunings onzeker is, heeft Het Scheepvaartmuseum ervoor gekozen om de voorziening in 2018 geheel te gebruiken. Er zijn geen dotaties meer gedaan, echter zolang de SS Christiaan Brunings operationeel is zal er €50.000 in het budget worden gereserveerd voor onderhoud en dagelijkse kosten. Dit is ook zo opgenomen in het budget voor 2019.

Voorziening themavloeren en klimaatinstallatie

Dit is een voorziening voor aanpassingen van de klimaatinstallatie en vervanging van de vloeren in de thematentoonstellingen. Deze voorziening betreft de nominale waarde van de geschatte uitgaven die naar verwachting nodig zijn om het project Overstag af te ronden.

Voorziening gebouwen

De voorziening gebouwen is getroffen voor het meerjarig onderhoud aan de panden van het museum. De toevoegingen aan de voorziening worden bepaald op basis van het geschatte bedrag van groot onderhoud en de periode die telkens verloopt tussen de werkzaamheden van groot onderhoud, een en ander zoals blijkend uit een meerjaren onderhoudsplan. De kosten van groot onderhoud worden verwerkt ten laste van de voorziening voor zover deze is gevormd voor de beoogde kosten. De voorziening is bepaald aan de hand van de nominale waarde van de uitgaven uit het meerjaren onderhoudsplan.

Overige voorzieningen

Dit betreft een jubileumvoorziening voor toekomstige jubileumuitkeringen (12,5, 25 en 40 jarig)dienstverband personeel. De voorziening betreft de contante waarde van de in de toekomst uit te keren jubileumuitkeringen. De berekening is gebaseerd op gedane toezeggingen, blijfkans en leeftijd.

Egalisatievoorziening investeringssubsidie

Ontvangen investeringsbijdragen ten behoeve van de aanschaf van materiële vaste activa worden verantwoord onder de langlopende schulden onder de post investeringssubsidie. Deze bijdragen vallen vrij ten gunste van de exploitatierekening overeenkomstig de afschrijving op de met deze subsidies en bijdragen verkregen materiële vaste activa.

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode. De aflossingsverplichtingen voor het komend jaar van de langlopende schulden worden opgenomen onder kortlopende schulden.

Kortlopende schulden

De waardering van kortlopende schulden is toegelicht onder het hoofd Financiële instrumenten

Pensioenen

De pensioenen zijn ondergebracht bij het Pensioenfonds Zorg en Welzijn.

Uitgangspunt is dat de in de verslagperiode te verwerken pensioenlast gelijk is aan de over die periode aan het pensioenfonds verschuldigde pensioenpremies. Voor zover de verschuldigde premies op balansdatum nog niet zijn voldaan, wordt hiervoor een verplichting opgenomen. Als de op balansdatum reeds betaalde premies de verschuldigde premies overtreffen, wordt een overlopende actiefpost opgenomen voor zover sprake zal zijn van terugbetaling door het fonds of van verrekening met in de toekomst verschuldigde premies. Voor een op balansdatum bestaand overschot bij het pensioenfonds wordt een vordering opgenomen als de onderneming de beschikkingsmacht heeft over dit overschot, het waarschijnlijk is dat het overschot naar de onderneming zal toevloeien en de vordering betrouwbaar kan worden vastgesteld. De door het fonds verzorgde pensioenregeling is een toegezegde pensioenregeling. Het Scheepvaartmuseum heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in het geval van een tekort bij het fonds, anders dan het voldoen van hogere toekomstige premies. De dekkingsgraad van het fonds bedraagt per 31 december 2018 97.5%.

Dienstverlening gelieerde entiteiten

De baten en lasten als gevolg van de onderlinge dienstverlening aan gelieerde entiteiten wordt doorbelast op basis van kostprijs plus opslag.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld op basis van de indirecte methode.

Toelichting op de balans per 31 december 2018

Materiële vaste activa

Een overzicht van de materiële vaste activa is onderstaand opgenomen:

	Gebou- wen	Overstag	Bedrijfs installaties	Andere vaste bedrijfs middelen	Totaal
Stand per 1 januari					
Aanschaffingen	606.229	7.478.017	7.342.756	1.960.618	17.387.620
Cum. afschrijving	-548.376	-5.954.285	-4.413.078	-1.359.398	-12.275.137
Boekwaarde begin	57.853	1.523.732	2.929.678	601.220	5.112.483
Investeringsen	433.377	-	-	75.180	508.557
Presentatie correctie			-218.833	218.833	-
Desinvesteringen	-	1.803.918	40.675	113.988	1.958.581
Afschrijving desinvesteringen	-	-1.803.918	-40.675	-113.988	-1.958.581
Afschrijvingen	19.355	496.096	708.325	175.089	1.398.865
Mutaties	414.022	-496.096	-927.158	118.924	-890.308
Stand per 31 december					
Aanschaffingen	1.039.606	5.674.099	7.123.923	2.140.643	15.978.271
Cum. afschrijving	-567.731	-4.646.464	-5.121.403	-1.420.499	-11.756.097
Boekwaarde einde	471.875	1.027.635	2.002.520	720.144	4.222.174
Afschrijvings %	10%	10% - 20%	10% - 20%	20%	10% - 20%

Financiële vaste activa

De lening betreft een lening aan Het Scheepvaartmuseum Enterprise BV. De aflossingsverplichting is €80.000 per jaar. De rente bedraagt 3% over de in die periode nog uitstaande hoofdsom.

	31 dec 2018	31 dec 2017
Vorderingen op groepsmaatschappijen		
Saldo per 1 januari	240.000	320.000
Aflossing	80.000	80.000
Vordering op HSME BV	* 160.000	240.000

Het kortlopende deel van deze vordering is €80.000, deze is opgenomen bij de overige vorderingen.

Toelichting op de balans per 31 december 2018

	31 dec 2018	31 dec 2017
Voorraad		
Museumkaarten	15.103	14.132
	15.103	14.132
<u>Vorderingen en overlopende activa</u>		
	31 dec 2018	31 dec 2017
Debiteuren		
Debiteuren	454.599	334.729
Voorziening dubieuze debiteuren	-3.371	-10.000
	451.228	324.729
Vorderingen op groepsmaatschappijen		
Lening aan HSME BV kortlopend deel *	80.000	80.000
	80.000	80.000
Omzetbelasting		
Te vorderen omzetbelasting	448.375	785.627
	448.375	785.627
Overige vorderingen		
BankGiroLoterij	400.000	400.000
Rijksvastgoedbedrijf, achterstallig onderhoud, toegezegd	524.000	0
Te ontvangen bedragen	90.659	174.666
Vordering Museumkaart	130.062	222.170
Wga hiaat verzekering	3.345	3.013
Overige vorderingen	333	34.186
Pensioenpremie	9.311	0
	1.157.710	834.035
Vooruitbetaalde kosten		
Vooruitbetaalde kosten	53.190	47.133
	53.190	47.133
Vorderingen en overlopende activa	2.190.503	2.071.524
<u>Liquide middelen</u>		
	31 dec 2018	31 dec 2017
Rekening courant bank		
Rekening-courant ING	728.006	388.926
Rekening-courant ABN AMRO	336	498
Rekening-courant Rabobank	319	1.500.493
Rekening-courant Bunq	5.108	0
	733.769	1.889.917

Toelichting op de balans per 31 december 2018

Spaarrekeningen	31 dec 2018	31 dec 2017
ING Bank	3.250.468	6.047.652
RABO Bank	1.500.000	0
ABN AMRO Bank	1.518.930	1.518.930
	6.269.398	7.566.582
	31 dec 2018	31 dec 2017
Kas		
Kas	47.482	56.545
	47.482	56.545
Kruisposten		
Kruisposten	4.791	23.418
	4.791	23.418
Liquide middelen	7.055.440	9.536.462
*Bevat saldo van gelieerde partijen Het Scheepvaartmuseum Enterprise (BV en Stichting) te Amsterdam.		
	31 dec 2018	31 dec 2017
<u>Het Scheepvaartmuseum Enterprise BV</u>		
Lening kortdurend deel	80.000	80.000
Lening langdurend deel	160.000	240.000
Debiteur	308.906	223.864
Crediteur	-179.939	-148.357
Saldo overige vorderingen en schulden	-40.656	-39.128
Totaal te vorderen van HSME BV	328.312	356.379
<u>Stichting Het Scheepvaartmuseum Enterprise</u>		
Debiteur	5.219	4.625
Saldo overige vorderingen en schulden	0	-20.000
	5.219	-15.375

Toelichting op de balans per 31 december 2018

Eigen Vermogen

	Algemene reserve	Bestem. fonds OCW	Bestem. fonds Veiligheid depot	Bestem. fonds BGL	Totaal
Balans per 31 december 2017	4.241.045	86.241	205.000	1.026.081	5.558.367
Toevoeging	55.441	19.671	0	59.325	134.437
Onttrekking	0	0	-119.197	0	-119.197
Balans per 31 December 2018	4.296.486	105.912	85.803	1.085.406	5.573.607

<u>Algemene reserve</u>	<u>31 dec 2018</u>	<u>31 dec 2017</u>
Stand per 1 januari	4.241.045	3.800.582
Resultaat boekjaar	55.441	440.463
Stand per 31 december	4.296.486	4.241.045

<u>Bestemmingsfonds OCW</u>	<u>31 dec 2018</u>	<u>31 dec 2017</u>
Stand per 1 januari	86.241	0
Resultaat boekjaar	19.671	86.241
Stand per 31 december	105.912	86.241

Conform het handboek verantwoording cultuursubsidies instellingen 2017-2020 dient een deel van het resultaat te worden toegevoegd aan het bestemmingsfonds OCW. Voor de berekening zie blz. 43.

<u>Bestemmingsfonds collectiebeheer</u>	<u>31 dec 2018</u>	<u>31 dec 2017</u>
Stand per 1 januari	0	0
Toevoeging bestemming	0	0
Onttrekking bestemming	0	0
Stand per 31 december	0	0

In 2018 zijn er meer uitgaven dan dat er subsidie beschikbaar is, er is nog geen saldo beschikbaar in het bestemmingsfonds dus is het tekort gedekt door de subsidie publieksactiviteiten.

Toelichting op de balans per 31 december 2018

<u>Bestemmingsfonds Veiligheid depot</u>	<u>31 dec 2018</u>	<u>31 dec 2017</u>
Stand per 1 januari	205.000	205.000
Onttrekking bestemming	-119.197	0
Stand per 31 december	<u>85.803</u>	<u>205.000</u>

<u>Bestemmingsfonds BGL</u>	<u>31 dec 2018</u>	<u>31 dec 2017</u>
Stand per 1 januari	1.026.081	852.110
Mutaties:		
Resultaat boekjaar	59.325	173.971
Stand per 31 december	<u>1.085.406</u>	<u>1.026.081</u>

<u>Bestemming resultaat BGL 2018</u>	<u>2018</u>
Jaarlijkse uitkering BankGiroLoterij	400.000
Bijdrage project Dare to Discover	108.875
Vrijval investeringssubsidies	79.979
Opbrengst geoormerkt werven	<u>77.904</u>
Totaal ontvangen	666.758

Audiotour	37.471
Dare to Discover	115.856
MS Oranje Koers Gewijzigd	145315
Sea of Tranquillity Hans op de Beeck	85.107
Fixed Flow Sjoerd Knibbeler	36.055
Walvis Weken	40.552
World Press Photo	21.041
Verdiepingsprogramma	24.761
Schepen aan de Steiger	6.530
Restauratie Klok	4.173
Aanschaf collectie boeken	10.593
Afschrijving investeringen BGL projecten	<u>79.979</u>
Totaal besteed	607.433

Saldo ten gunste van bestemmingsfonds BankGiroLoterij	59.325
---	--------

Toelichting op de balans per 31 december 2018

Bestemming resultaat

Bestemmingsfonds OCW

Exploitatiesaldo voor toerekening aan bestemmingsfondsen OCW en algemene reserve

	Publieks activiteiten	Collectie beheer	Algemeen Beheer
Exploitatiesaldo voor toerekening OCW/Algemene reserve	423.842	-348.730	
Overheveling BIS/Collectie onder de streep	-348.730	348.730	
Exploitatieresultaat voor toerekening OCW/Algemene reserve	75.112	0	
Subsidie OCW cf. beschikking	2.046.737	1.485.114	
Totale baten BIS/Collectie	9.925.598	2.491.565	1.636.183
Bij: Baten Algemeen beheer toerekenen	1.407.647	228.537	-1.636.183
Af: Subsidie OCW huisvesting	-3.246.315	-429.199	-315.679
Af: Subsidie huisvesting Algemeen beheer	-271.586	-44.093	315.679
Totale baten gecorrigeerd voor huisvesting en afrekening	7.815.344	2.246.810	0

Verhouding subsidie OCW/Totale baten 26% 66%

Toegevoegd aan bestemmingsfonds OCW 19.671

Toegevoegd aan algemene reserve 55.441

Het bestemmingsfonds OCW bestaat uit de niet bestede structurele instellingssubsidie OCW voor publieksactiviteiten en overige activiteiten (BIS) over een bepaalde periode. Het niet bestede deel van de OCW subsidie BIS toegevoegd aan het bestemmingsfonds OCW. De hoogte van de dotatie wordt berekend conform het handboek OCW.

<u>Bestemmingsfonds OCW Collectiebeheer</u>	<u>31 dec 2018</u>
Subsidie OCW Collectiebeheer	1.485.114
Totale baten	2.491.565

OCW bestemmingsfonds 66%
Algemene reserve 34%

Resultaat Collectiebeheer	0
Bestemmingsfonds OCW 2017-2020	0
Algemene reserve	0

Het bestemmingsfonds bestaat uit de niet bestede jaarlijkse subsidie OCW voor Collectiebeheer. Het niet bestede deel van de OCW subsidie Collectiebeheer wordt toegevoegd aan het bestemmingsfonds OCW Collectiebeheer. De hoogte van de dotatie wordt berekend conform het handboek OCW.

Toelichting op de balans per 31 december 2018

Voorzieningen

<u>Voorziening groot onderhoud Schepen (Brunings)</u>	<u>31 dec 2018</u>	<u>31 dec 2017</u>
Boekwaarde begin	50.042	50.042
Dotatie/onttrekking	-50.042	0
Mutaties	-50.042	0
Boekwaarde einde	<u>0</u>	<u>50.042</u>

Vanaf 2018 wordt er jaarlijks een dokbeurt uitgevoerd, er wordt geen voorziening meer getroffen.

<u>Voorziening themavloeren en klimaatinstallatie</u>	<u>31 dec 2018</u>	<u>31 dec 2017</u>
Boekwaarde begin	533.837	650.000
Onttrekking	-35.411	-116.163
Mutaties	-35.411	-116.163
Boekwaarde einde	<u>498.426</u>	<u>533.837</u>

Dit is een voorziening voor grootonderhoud van de klimaatinstallatie en vervanging van de themavloeren in de tentoonstellingen. Deze werkzaamheden zouden worden uitgevoerd door het Rijksvastgoedbedrijf. Bij het afronden van het project Overstag is overeengekomen dat Het Scheepvaartmuseum dit onderhoud zelf gaat uitvoeren.

<u>Voorziening Gebouwen</u>	<u>31 dec 2018</u>	<u>31 dec 2017</u>
Boekwaarde begin	431.952	0
Dotatie	515.703	460.591
Onttrekking	-98.523	-28.639
Mutaties	417.180	431.952
Boekwaarde einde	<u>849.132</u>	<u>431.952</u>

Dotatie aan de voorziening groot onderhoud vindt plaats op basis van het geplande groot onderhoud, zoals aangegeven in het MOIP. Uitgaven worden ten laste van de voorziening gebracht.

<u>Voorziening claimlijst RVB</u>	<u>31 dec 2018</u>	<u>31 dec 2017</u>
Boekwaarde begin	0	0
Dotatie	524.000	0
Onttrekking	-27.038	0
Mutaties	496.962	0
Boekwaarde einde	<u>496.962</u>	<u>0</u>

Deze voorziening is gevormd uit de uitkering van het Rijks Vastgoed Bedrijf (RVB) om achterstallig onderhoud uit te voeren.

Toelichting op de balans per 31 december 2018

<u>Overige voorzieningen</u>	<u>31 dec 2018</u>	<u>31 dec 2017</u>
Boekwaarde begin	19.648	18.101
Dotatie	3.931	2.324
Onttrekking	-4.326	-777
Mutaties	-395	1.547
Boekwaarde einde	<u>19.253</u>	<u>19.648</u>

Dit is een voorziening voor de jubileumuitkering medewerkers bij een dienstverband van 12,5, 25 of 40 jaar.

Totaal voorzieningen	<u>1.863.773</u>	<u>1.035.479</u>
< 1 jaar	950.450	
1 - 5 jaar	905.271	
> 5 jaar	8.052	
	<u>1.863.773</u>	

Langlopende schulden

Investeringsubsidie

<u>Overstaag</u>	<u>31 dec 2018</u>	<u>31 dec 2017</u>
Boekwaarde begin	1.523.736	2.631.874
Vrijval	-496.096	-1.108.138
Mutaties	-496.096	-1.108.138
Boekwaarde einde	<u>1.027.640</u>	<u>1.523.736</u>

De investeringsubsidie heeft betrekking op de herinrichting van de tentoonstellingen na de verbouwing van het museum in 2007 - 2011. In maart 2018 is de Maritieme Belevensis vervangen door een nieuwe tentoonstelling om die reden is de Maritieme Belevensis versneld afgeschreven in 2017, het gevolg is een hogere vrijval egalisatievoorziening investeringsubsidie.

Toelichting op de balans per 31 december 2018

<u>Bedrijfsinstallaties</u>	<u>31 dec 2018</u>	<u>31 dec 2017</u>
Boekwaarde begin	2.607.375	3.302.675
Vrijval	-695.300	-695.300
Mutaties	-695.300	-695.300
Boekwaarde einde	<u>1.912.075</u>	<u>2.607.375</u>

De investeringssubsidie heeft betrekking op de vervanging van de bedrijfsinstallaties tijdens de verbouwing van het museum in 2007 - 2011.

<u>Gebouwen</u>	<u>31 dec 2018</u>	<u>31 dec 2017</u>
Boekwaarde begin	57.853	0
Toevoeging	433.377	61.693
Vrijval	-19.355	-3.840
Mutaties	414.022	57.853
Boekwaarde einde	<u>471.875</u>	<u>57.853</u>

De ontvangen investeringssubsidie OCW ten behoeve van de aanschaf van materiële vaste activa worden verantwoord onder de langlopende schulden onder de post investeringssubsidie. Deze bijdragen vallen vrij ten gunste van de exploitatierekening overeenkomstig de afschrijving op de met deze subsidies en bijdragen verkregen materiële vaste activa. De toevoeging in 2018 is opgebouwd uit een deel dat direct gerelateerd is aan het huidige MIOP (€175.377) en het deel dat wordt toegevoegd aan het MIOP (€258.000) voor verbetering van de infrastructuur.

<u>Schiphuis</u>	<u>31 dec 2018</u>	<u>31 dec 2017</u>
Boekwaarde begin	554.779	623.476
Toevoeging	0	0
Vrijval	-68.697	-68.697
Mutaties	-68.697	-68.697
Boekwaarde einde	<u>486.082</u>	<u>554.779</u>
Totaal investeringssubsidies	<u>3.897.672</u>	<u>4.743.743</u>

Onder de investeringssubsidies zijn subsidies en/of bijdragen opgenomen ter dekking van de investeringen in materiële vaste activa. Deze bijdragen vallen vrij naar gelang de afschrijving op de desbetreffende investeringen.

Toelichting op de balans per 31 december 2018

Overige langlopende schulden

31 dec 2018

Nog te besteden huisvestingssubsidie OCW lang

Begin stand	419.641
Mutatie 2018	-346.331
Eind stand	<u>73.310</u>

De verantwoording van het niet bestede deel van de subsidie huisvesting OCW wordt opgesteld conform de richtlijn in het handboek OCW. Wij volgen deze richtlijn met uitzondering van de schoonmaakkosten en de energielasten, deze verantwoorden wij niet onder de subsidie OCW huisvesting. Het saldo van de subsidie huisvesting OCW wordt conform het handboek als langlopende schuld opgenomen. Van dit saldo zullen vervangingsinvesteringen aan het pand onttrokken worden.

	rubriek	
Saldo beginbalans		428.931
Subsidie OCW huisvesting (conform beschikking kenmerk 1221350)	OCW - erfgoedwet	4.437.493
Onttrekking wegens investeringen	OCW - erfgoedwet	-433.377
		<u>4.433.047</u>
Onttrekkingen (lasten)		
Toeslagen aan RVB :rente, aflossing, heffingen en opslagen	Huisvestingslasten	2.393.142
Loonkosten eigen organisatie beheer en onderhoud	Personeelskosten	432.693
Verzekeringen	Huisvestingslasten	22.548
Afschrijving op investeringen (bekostigd uit huisvestingssubsidie OCW)	Afschrijvingen	19.355
Kosten dagelijks onderhoud	Huisvestingslasten	1.131.752
Kosten groot onderhoud	Huisvestingslasten	515.703
Ov. huisvestingskosten (eigenaarszaken: advieskosten, inspecties e.d.)	Huisvestingslasten	0
Totaal onttrekkingen		<u>4.515.193</u>
Toevoegingen (baten)		
vrijval Investeringsubsidie OCW (bekostigd uit huisvestingssubsidie OCW)	OCW - erfgoedwet	19.355
Overige baten		<u>524.000</u>
Totaal toevoegingen		<u>543.355</u>
Saldo huisvestingssubsidie (subsidie OCW - onttrekkingen + toevoegingen)		461.209
Besteed aan publieksactiviteiten of andere activiteiten		0
Saldo eindbalans		<u>461.209</u>
Saldo OCW langlopend		73.310
Saldo OCW kortlopend		<u>387.899</u>
		461.209

In de kosten dagelijks onderhoud is een bedrag meegenomen van € 524.000 voor achterstallig onderhoud. Voor deze kosten hebben wij een bijdrage ontvangen van het Rijks Vastgoed Bedrijf van € 524.000. Deze bijdrage is in dit overzicht verwerkt onder de overige baten. De werkzaamheden worden de komende jaren uitgevoerd. Voor het niet bestede deel hebben wij een voorziening getroffen.

De onttrekking investeringen is opgebouwd uit een deel dat direct gerelateerd is aan het huidige MIOP (€175.377) en het deel dat toegevoegd wordt aan het MIOP (€258.000) voor de verbetering van de infrastructuur. Het MIOP wordt jaarlijks herijkt in samenwerking met een externe deskundige.

Toelichting op de balans per 31 december 2018

Kortlopende schulden

	<u>31 dec 2018</u>	<u>31 dec 2017</u>
Schulden aan groepsmaatschappijen		
Het Scheepvaartmuseum Enterprise BV *	40.655	39.128
Stichting Het Scheepvaartmuseum Enterprise	0	20.000
	<u>40.655</u>	<u>59.128</u>
Vooruitontvangen bedragen		
Vooruitontvangen BankGiroLoterij	41.125	150.000
Vooruitontvangen bedragen	21.999	0
Uitkering schade dak Depot gebouw	94.770	0
Stichting Het Meyjes Fonds	25.000	0
Expeditie Oosterdok	7.500	0
	<u>190.394</u>	<u>150.000</u>
Schulden aan leveranciers en handelskredieten		
Crediteuren	905.223	3.453.292
	<u>905.223</u>	<u>3.453.292</u>
Loonbelasting		
Loonheffing	147.020	118.049
	<u>147.020</u>	<u>118.049</u>
Pensioenpremie		
Pensioenen	0	11.402
	<u>0</u>	<u>11.402</u>
Overige schulden		
Te betalen vakantiegeld	139.661	117.089
Te betalen vakantiedagen	183.790	129.641
Overige schulden	65.519	67.010
Nog te besteden huisvestingssubsidie OCW kortlopend	387.899	9.290
OCW terugbetalingsverplichting 2013-2016	0	823.314
	<u>776.869</u>	<u>1.146.344</u>
Overlopende passiva		
Nog te betalen kosten	174.698	279.156
	<u>174.697</u>	<u>279.156</u>

Toelichting op de balans per 31 december 2018

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Subsidie

In het kader van de afspraken voor de periode 2018-2020 is door het Ministerie van OCW de volgende subsidie toegezegd (brief 20 september 2016 ref:1056850), inclusief arbeidskostenontwikkeling en prijsontwikkeling (brief 4 september 2018 1369559) :

Culturele basisinfrastructuur 2017 - 2020		4.093.474
Erfgoedwet, huisvesting 2019	***	4.437.493
Erfgoedwet, collectiebeheer 2019	***	1.485.114
Totaal		<u>10.016.081</u>

*** Deze subsidie moet jaarlijks aangevraagd worden, uiterlijk op 30 juni voor subsidie voor de uitvoering in het daaropvolgende jaar.

BankGiroLoterij

Het Scheepvaartmuseum is begunstigde van de BankGiroLoterij, voor een periode van vijf jaar ontvangt het museum jaarlijks een uitkering van €400.000. In 2016 heeft de BankGiroLoterij een nieuwe toezegging gedaan tot en met 31 december 2020. Een deel van de bijdrage voor het VR project Dare to Discover is in 2018 ingezet voor communicatie van de VR belevenis. Het restant (€41.125) wordt in 2019 besteed.

Beheersovereenkomst

De Staat der Nederlanden heeft per 1 januari 2013 de beheersovereenkomst met museum opgezegd per 1 januari 2017. Dit in het kader van een nieuw museaal bestel.

Museaal bestel

De Erfgoedwet betekent een belangrijke verandering voor musea die delen van de rijkscollectie beheren waarvoor de Minister van OCW verantwoordelijk is. Kosten voor beheer en behoud zoals huisvesting, klimaatbeheer, beveiliging, restauratie en registratie worden voortaan structureel gefinancierd. Daarmee zijn deze musea voor beheerkosten niet meer afhankelijk van de vierjaarlijkse subsidiecyclus.

Huur gebouwen

Uit hoofde van huurcontracten is de Stichting verplichtingen aangegaan met de Rijksgebouwendienst.

Huurprijs:	Totaal	Aflossing rente	Opslag RVB
Kattenburgerplein 1, Amsterdam	2.233.095	2.103.963	129.132
Kattenburgerstraat 7, Amsterdam	125.581	94.246	31.335
Westerboekelweg 34,36,44, Hoogwoud	25.780	13.755	12.025
Totale huur 2019	<u>2.384.456</u>	<u>2.211.964</u>	<u>172.492</u>

De overeenkomst is aangegaan voor een periode van 5 jaren, ingaande op 1 januari 2017 en alzo eindigende op 31 december 2021. Gedurende deze periode kan de Overeenkomst enkel door het Museum worden opgezegd bij aangetekend schrijven en met inachtneming van een opzegtermijn van 12 maanden. Er is geen waarborgsom of bankgarantie afgegeven. De vaste opslag in de huur zal jaarlijks, voor het eerst op 1 januari 2018 worden aangepast overeenkomstig de wijziging van het Consumentenprijsindexcijfer. De huurovereenkomst is in 2018 getekend.

Toelichting op de balans per 31 december 2018

Eigen inkomstennorm

De algemene minimumnorm inzake eigen inkomsten om toe te kunnen treden tot culturele basisinfrastructuur 2017-2020 geldt voor cultuur producerende instellingen een percentage van 19,5%. Het percentage eigen inkomsten is het totaal aan eigen inkomsten gedeeld door het totaal aan structurele subsidies van OCW en andere overheden ten behoeve van de exploitatie van voortdurende activiteiten.

Berekening eigen inkomsten:

	2018	2017
Eigen inkomsten	5.012.252	5.820.280
Structurele subsidie	7.523.044	7.325.485
Percentage eigen inkomsten	66,6%	79,5%

Toelichting op de resultatenrekening over 2018

Algemeen

Voor de begroting is de meerjaren begroting voor het jaar 2018 toegepast.

Hieronder worden de opvallende afwijkingen ten opzichte van de begroting 2018 en voorgaand jaar 2017 cijfermatig toegelicht.

	Begroting		
	2018	2018	2017
Indirecte inkomsten			
Managementfee Het Scheepvaartmuseum Enterprise BV	504.615	450.000	464.313
Managementfee Stichting Het Scheepvaartmuseum Enterprise	4.313	0	3.822
Managementfee Stichting Beheer Oosterdok	6.807	0	4.538
Management fee VNHSM	32.000	0	0
Overige indirecte inkomsten	0	0	393
Totaal indirecte inkomsten	547.735	450.000	473.066

Private middelen

	Begroting		
	2018	2018	2017
Particulieren			
Vereeniging Nederlandsch Historisch Scheepvaartmuseum	120.000	150.000	27.087
Het Compagnie Fonds	319.787	430.000	274.787
Particulieren	0	3.537	0
Totaal bijdrage uit private middelen particulieren	439.787	583.537	301.874

	Begroting		
	2018	2018	2017
Bedrijven			
Het Scheepvaartmuseum Enterprise BV	100.000	100.000	100.000
Stichting Beheer Oosterdok	34.501	0	0
Haven bedrijven	42.530	42.530	42.530
Westland Kaas groep	6.838	6.838	6.838
Delta Lloyd	9.835	9.835	9.835
Nederlandse bank	3.275	3.276	3.276
Shell	3.000	0	0
Grossmans	5.000	0	0
Overige	9.914	9.888	9.990
Totaal bedrijven	214.893	172.367	172.469

	Begroting		
	2018	2018	2017
Private fondsen			
VSBfonds	152.410	150.000	784.451
Gieskes Strijbisfonds	39.000	39.000	39.000
Janivo Stichting	5.000	5.000	5.000
St. Vaderlandsch Fonds	0	5.000	46.500
Vereeniging Pr Hendrik St sedert 1874	0	2.500	1.500
Dorus Rijkers Fonds	0	5.000	7.500
Directie der Oostersche Handel en Reederijen	0	3.000	2.000
Stichting Zabawas	15.000	3.000	0
Vereniging Rembrandt	140.000	2.000	0
Kunstbezit Koninklijke Nedlloyd	5.000	1.000	0
Overige fondsen	0	158.892	0
Totaal private fondsen	356.410	374.392	885.951

Toelichting op de resultatenrekening over 2018

De daling van de opbrengst private fondsen wordt voornamelijk verklaard door een extra vrijval bijdrage VSB fonds in 2017. In 2017 is er extra afgeschreven op de Maritieme Belevens, daardoor ook een hogere vrijval investeringssubsidies in 2017.

	2018	Begroting 2018	2017
Goede doelen loterijen			
BankGiroLoterij	666.759	411.282	1.141.119
Totaal bijdrage uit private middelen	1.677.849	1.541.578	2.501.413

	2018	Begroting 2018	2017
Structurele subsidie OCW			
Culturele basisinfrastructuur			
OCW - Regeling specifiek cultuurbeleid (publ.act.)	2.046.737	1.960.148	1.997.901
OCW - (Erfgoedwet) onderdeel huisvesting	4.437.493	4.291.731	4.364.690
Toevoegingen langlopende schuld:			
Wegens investeringen	-433.377	0	-61.693
Nog te besteden huisvestingssubsidie op lange termijn	-32.278	0	-419.641
Onttrekkingen langlopende schuld:			
Vrijval investeringssubsidie OCW	19.355	0	3.840
Totaal structurele subsidie erfgoedwet, huisvesting	3.991.193	4.291.731	3.877.906
Erfgoedwet, collectiebeheer			
OCW - Erfgoedwet onderdeel collectiebeheer	1.485.114	1.422.284	1.449.678
Totale subsidie	7.523.044	7.674.163	7.325.485

Incidentele publieke subsidies			
Incidentele subsidie OCW	695.300	695.300	695.300
Provincie Noord Holland	67.500	67.500	67.500
Mondriaan Stichting	231.250	28.750	82.401
Bijdrage Rijksvastgoedbedrijf - claimlijst	524.000	0	0
Totaal incidentele publieke subsidies	1.518.050	791.550	845.201

Een deel van de subsidie culturele basisinfrastructuur van €2.046.737 is, na uitvoering van de taak, gebruikt voor de functie van collectiebeheer. Hiertoe is €348.730 overgeheveld naar collectiebeheer in de functionele jaarrekening. Voor de publieksfunctie resteert een bedrag van €1.698.007. Het bedrag is overgeheveld omdat er niet kon worden onttrokken uit het bestemmingsfonds Collectiebeheer, aangezien dit fonds geen saldo heeft.

Toelichting op de resultatenrekening over 2018

Personeelskosten

	Begroting		
	2018	2018	2017
Lonen en salarissen			
Bruto lonen en salarissen	2.508.814	2.559.576	2.442.056
Gratificaties	38.577	72.000	68.737
Reservering vakantiegeld	202.691	212.000	200.405
Eindejaarsuitkering	78.518	82.000	77.430
Toeslagen	29.696	39.000	36.779
Verrekende verlofdagen	58.113	-5.000	-4.956
Onkostenvergoedingen	3.400	5.500	5.325
Doorbelaste lonen en salarissen	-150.709	-115.000	-121.803
	2.769.100	2.850.076	2.703.973
Sociale lasten			
Sociale lasten	450.843	469.000	444.785
	450.843	469.000	444.785
Pensioenen			
Pensioenen personeel	292.021	301.000	286.430
	292.021	301.000	286.430
Overige personeelskosten			
Reiskostenvergoeding	44.482	44.000	41.338
Inhuur van personeel	853.808	470.000	679.368
	898.290	514.000	720.706
Personeelskosten	4.410.254	4.134.076	4.155.894

De inhuur van personeel is exclusief doorbelasting van deze kosten naar HSME BV. De doorbelasting is opgenomen in de post doorbelaste lonen en salarissen.

Toelichting op de resultatenrekening over 2018

Huisvestingslasten

	Begroting		
	2018	2018	2017
Toeslagen aan Rijksvastgoedbedrijf			
Zeemagazijn	2.241.865	2.255.630	2.250.665
Depot	125.597	127.241	125.620
Mibo loodsen	25.680	27.319	25.584
	2.393.142	2.410.190	2.401.869
Overige huisvestingslasten			
Dagelijks onderhoud huisvesting	1.344.485	892.000	626.471
Inhuur huishoudelijke dienst	263.367	310.000	263.367
Energiekosten	365.519	362.000	304.464
Dotatie voorziening groot onderhoud	515.703	777.730	460.591
	2.489.074	2.341.730	1.654.893
Huisvestingslasten	4.882.216	4.751.920	4.056.762

Afschrijvingen

	Begroting		
	2018	2018	2017
Afschrijvingen materiële vaste activa			
Afschrijvingen gebouwen en terreinen	19.355	0	3.840
Afschrijvingen machines en installaties	708.325	695.300	708.325
Afschrijvingen inventaris	106.392	81.000	124.135
Afschrijvingen investeringen Overstag	496.096	554.078	1.108.138
Afschrijvingen overige vaste bedrijfsmiddelen	68.697	69.000	68.697
	1.398.865	1.399.378	2.013.136

De daling van de afschrijvingslasten wordt voornamelijk verklaard door het versneld afschrijven € 554.000 van de Maritieme Belevens in 2017, deze is in maart 2018 afgebroken.

Aankopen

Aankopen	565.593	0	2.583
	565.593	0	2.583

Toelichting op de resultatenrekening over 2018

Overige lasten

	Begroting		
	2018	2018	2017
Overige huisvestingskosten	40.401	60.436	41.454
Organisatiekosten	545.875	607.920	530.693
Overige personeelskosten	166.826	148.920	140.513
Activiteitenlasten	2.018.230	2.171.865	2.348.979
Diverse kosten	20.104	20.000	15.206
Overige lasten	2.791.436	3.009.141	3.076.845

	Begroting		
	2018	2018	2017
Activiteitslasten			
Kosten huur VOC-schip Amsterdam	250.000	230.000	250.000
Kostprijs Entree/activiteiten	198.570	180.000	188.728
Collectiebeheer	74.701	70.000	54.628
Onderhoud tentoonstellingen	239.626	190.000	156.297
Marketing en Communicatie	356.262	330.000	221.592
Sponsorwerving	82.523	50.000	112.908
Projecten	816.548	1.121.865	1.364.826
Totaal activiteitslasten	2.018.230	2.171.865	2.348.979

Projecten

Audiotour	37.470	50.000	37.560
Onderhoud en restauratie Christiaan Brunings	59.498	50.000	23.892
Dare to Discover	115.856	150.000	523.075
MS Oranje Koers Gewijzigd	255.315	340.000	0
Sea of Tranquillity Hans op de Beeck	85.107	85.000	0
Fixed Flow Sjoerd Knibbeler	36.055	55.000	0
World Press Photo	21.041	25.000	0
Verdiepingsprogramma	24.761	35.000	0
Walvis Weken	73.051	82.000	80.578
Schepen aan de Steiger	6.530	10.000	0
Restauratie Klok	4.173	10.000	0
Game Changers	0	0	345.648
De Kaarten	0	0	136.106
Restauratie Kaatje	0	0	43.075
Overige projecten	97.691	229.865	174.892
Totaal projecten	816.548	1.121.865	1.364.826

Rentebaten en soortgelijke opbrengsten

Saldo rentebaten/ lasten	10.258	15.000	14.928
	10.258	15.000	14.928

Toelichting op de resultatenrekening over 2018

Fiscale positie

In het verleden heeft Het Scheepvaartmuseum geopteerd voor integrale belastingplicht als bedoeld in artikel 2 lid 9 Wet op de vennootschapsbelasting 1969. Dit verzoek kwam voort uit het standpunt van de Belastingdienst dat de sponsoractiviteiten van Het Scheepvaartmuseum als separate activiteit moesten worden beoordeeld en derhalve als onderneming kwalificeerden. Het Scheepvaartmuseum zou daarom vennootschapsbelastingplichtig worden voor de positieve resultaten t.a.v. de sponsoractiviteiten. Door te opteren voor integrale belastingplicht kon Het Scheepvaartmuseum de negatieve resultaten uit de exploitatie van het museum verrekenen met de positieve resultaten t.a.v. de sponsoractiviteiten, waardoor de heffing van vennootschapsbelasting kon worden beperkt.

Inmiddels heeft de Belastingdienst Het Scheepvaartmuseum laten weten van mening te zijn dat de museumactiviteiten kunnen worden geclusterd met de sponsoractiviteiten, waardoor geen positief resultaat wordt behaald en niet wordt toegekomen aan vpb-plicht.

Het Scheepvaartmuseum heeft op 7 februari 2019 bevestiging gekregen van de Belastingdienst dat zij niet vpb-plichtig is voor de jaren t/m 2016. De Belastingdienst heeft geconstateerd dat in de periode 2013 t/m 2015 de resultaten van de museumactiviteit (inclusief sponsoractiviteit) negatief waren en dat derhalve geen winststreven aanwezig is. Tevens bevestigt de Belastingdienst dat voor het jaar 2016 een winstoogmerk ontbreekt. Mocht in de periode 2016 t/m 2019 toch positieve resultaten worden behaald met de museumactiviteit (inclusief sponsoractiviteit), dan kan Het Scheepvaartmuseum alsnog vpb-plichtig worden voor het jaar 2016. Er zijn in 2017 en 2018 fiscaal geen positieve resultaten behaald.

Toelichting op de resultatenrekening over 2018

WNT verantwoording Stichting Nederlands Scheepvaartmuseum Amsterdam

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op Stichting Nederlands Scheepvaartmuseum Amsterdam van toepassing zijnde regelgeving:

Het algemene WNT-maximum

Het bezoldigingsmaximum in 2018 voor Stichting Nederlands Scheepvaartmuseum Amsterdam is € 189.000. Het weergegeven toepasselijke WNT-maximum per persoon of functie is berekend naar rato van de omvang (en voor topfunctionarissen tevens de duur) van het dienstverband, waarbij voor de berekening de omvang van het dienstverband nooit groter kan zijn dan 1,0 fte. Uitzondering hierop is het WNT-maximum voor de leden van Raad van Toezicht; dit bedraagt voor de voorzitter 15% en voor de overige leden 10% van het bezoldigingsmaximum, berekend naar rato van de duur van het dienstverband.

Bezoldiging topfunctionarissen

Gegevens 2018

bedragen x € 1

	M.Huijser	V.Carasso
Functie(s)	Algemeen Directeur	Directeur Museale zaken
Aanvang en einde functievervulling in 2017	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12
Deeltijdfactor in fte	1	1
Gewezen topfunctionaris?	nee	nee
(Fictieve) dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	136.119	108.932
Beloningen betaalbaar op termijn	13.605	13.605
Subtotaal	149.724	122.537
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	189.000	189.000
Totale bezoldiging	149.724	122.537
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.

Toelichting op de resultatenrekening over 2018

Gegevens 2017

<i>bedragen x € 1</i>	M.Huijser	V.Carasso
Functie(s)	Algemeen Directeur	Directeur Museale zaken
Aanvang en einde functieervulling in 2017	01/01 - 31/12	01/10 - 31/12
Deeltijdfactor in fte	1	0,25
Gewezen topfunctionaris?	nee	nee
(Fictieve) dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	131.867	25.410
Beloningen betaalbaar op termijn	13.228	2.960
Subtotaal	145.095	28.370
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	181.000	45.250
Totale bezoldiging	145.095	28.370
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.

Toelichting op de resultatenrekening over 2018

Topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.700 of minder.

Raad van Toezicht

Naam Topfunctionaris	Functie	Periode	
Dhr. M.J.M. Borsboom vice-admiraal bd	Voorzitter	1-jan	31-dec
Dhr. ir. A.J.M. Valk CBE	Lid	1-jan	31-dec
Mw. Ir. M. Tiemstra	Lid	1-jan	1-apr
Mw. Mr. T.L. Nagel	Lid	1-jan	31-dec
Dhr. Ir. I.M. Kalisvaart MBA	Lid	1-jan	31-dec
Mw. Drs. E. Ansenk	Lid	1-jan	31-dec
Mw. Ir. T. Menssen	Lid	1-apr	31-dec

Toelichting bij de categoriale en functionele jaarrekening 2018

Het voorgeschreven model in het handboek OCW gaat uit van een gecombineerd kostensoorten- en kostenplaatsenoverzicht. De baten en lasten uit de resultatenrekening worden toegerekend aan de kostenplaatsen en de functies. De functies zijn onderverdeeld in:

- publieks- en overige activiteiten
- collectiebeheer
- algemeen beheer

De huisvestingslasten worden op basis van vierkante meters toebedeeld aan de functies. Kosten inzake het depot en de MIBO loodsen zijn direct toegerekend aan de collectiefunctie.

De personeelskosten worden naar de aard van de werkzaamheden toebedeeld aan de publieksfunctie en overige activiteiten, collectiefunctie of algemeen beheer.

De collectiefunctie laat in 2018 een tekort zien. Dit tekort zou normaal gesproken kunnen worden onttrokken uit het bestemmingsfonds OCW. Omdat dit fonds echter geen saldo bevat is er een deel van de BIS subsidie toebedeeld aan de functie collectiebeheer zodat het resultaat op deze functie nul is. De BIS subsidie is € 2.046.737 euro, daarvan is € 348.730 euro toebedeeld aan de functie collectiebeheer.

Publieksactiviteiten en overige activiteiten

Alle baten en lasten die rechtstreeks samenhangen met het uitvoeren van publieksactiviteiten, niet behorend tot het beheer van de collectie in de zin van de Erfgoedwet. Hieronder vallen onder andere:

- publieksinkomsten: inkomsten uit kaartverkoop en rondleidingen
- bijdragen uit private middelen: dit zijn bijdragen ten behoeve van tentoonstellingen
- activiteitenkosten: de reguliere kosten voor de functies marketing, presentatie, educatie, sponsorwerving en huur VOC schip.
- personeelskosten: functies marketing, presentatie, educatie en publieksservice. Het Scheepvaartmuseum heeft geen bewaking op zaal.

Collectiebeheer

Alle baten en lasten die direct ten behoeve komen van de museale collectie om de collectieonderdelen kwalitatief op niveau te houden (opslag en behoud). Hieronder vallen onder andere:

- activiteitenkosten: collectiebeheer, bibliotheek en conservatoren
- personeelskosten: functies collectiebeheer, bibliotheek, conservatoren en beveiliging
- aankopen collectie

Algemeen beheer

Dit zijn de baten en lasten die niet toe te rekenen zijn aan de publieksfunctie of aan de functie van collectiebeheer. Hieronder vallen onder andere:

- organisatiekosten: HRM, Financiën, ICT, Technische Dienst, Directie
- personeelskosten: HRM, Financiën, ICT, Technische Dienst, Directie, Receptie
- energielasten en schoonmaakkosten
- afschrijvingen op inventaris

Gelieerde rechtspersonen

Overzicht onderlinge vorderingen en schulden

	HSM	Stichting HSME	HSME BV
Vordering (financiële vaste activa)	240.000		-240.000
Overige vorderingen/ schulden	93.531	-5.219	-88.312
	333.531	-5.219	-328.312

Overzicht onderlinge baten en lasten

	HSM	Stichting HSME	HSME BV
<u>ontvangen door HSM:</u>			
Rente lening/ rekening courant	9.600		-9.600
Management fee	508.928	-4.313	-504.615
Gift	100.000		-100.000
Bewakingskosten	119.988		-119.988
<u>betaald door HSM:</u>			
Salariskosten publieksdiensten	-195.392		195.392
Huur Amsterdam voor museale activiteiten	-250.000	250.000	
	293.124	245.687	-538.811

Amsterdam, 28 maart 2019

De directeur:

Namens de Raad van Toezicht:

Michael Huijser
Algemeen directeur

M.J.M. Borsboom, Vice-admiraal bd
Voorzitter Raad van Toezicht

Overige gegevens

Bijlage: Prestatieverantwoording aan OCW

	2018		Activiteitenplan 2018		2017	
	Aantal activiteiten	Aantal bezoekers	Aantal activiteiten	Aantal bezoekers	Aantal activiteiten	Aantal bezoekers
Tentoonstellingen						
1. Tijdelijke tentoonstellingen	4	328.699	5	326.872	4	349.292
Specificatie van bezoekers educatie en regulier:						
2. Reguliere bezoeken		288.228		290.372		313.356
3. Bezoeken po		11.674		11.500		10.484
4. Bezoeken vo		19.569		15.800		16.229
5. Bezoeken mbo/ho		9.228		9.200		9.223
Specificatie van bezoekers gratis en betaald:						
6. Gratis bezoeken		53.537		52.049		55.560
7. Betaalde bezoeken		275.162		274.823		293.732
Overige bezoeken:						
8. Bezoeken website totaal		614.366		910.000		679.800
9. Aantal unieke bezoekers website		449.547		650.000		534.731
	2018		Activiteitenplan 2018		2017	
	Aantal activiteiten	Aantal deelnemers	Aantal activiteiten	Aantal deelnemers	Aantal activiteiten	Aantal deelnemers
Overige activiteiten						
10. Schoolgebonden activiteiten	3.132	31.808	3.180	28.800	3.055	27.275
11. waarvan po	1.307	11.674	1.375	11.500	1.174	10.484
12. waarvan vo	1.780	19.569	1.805	15.800	1.818	16.229
13. waarvan mbo/ho	45	565	-	1.500	63	562
14. Openbare activiteiten	1.020	48.521	1.840	40.730	2.163	48.276
15. Totaal overige activiteiten (10+14)	4.152	80.329	5.020	69.530	5.218	75.551

Bijlage: Bezoekersgegevens

	2018	2017
Voltarief		
Volwassenen	83.596	80.747
Jeugd	21.311	23.114
Senioren 65+	-	-
Totaal Voltarief	104.907	103.861
Gereduceerd tarief	56.567	71.721
Scholen		
Docenten	4.009	2.641
Basis onderwijs	11.674	10.484
Voortgezetonderwijs	19.569	16.229
Beroeps en hoger onderwijs	9.228	9.223
Totaal Scholen	40.471	35.936
Museumkaart	69.208	79.573
Gratis		
Kinderen	6.820	6.314
Sponsoren	-	-
Vrienden	170	291
Overig	46.547	48.955
Totaal Gratis	53.537	55.560
Totaal	328.699	349.292
Vol tarief	€ 16,00	€ 15,00
Jeugd	€ 8,00	€ 7,50

Bijlage: Overige kengetallen

Positionering	2018	activiteitenplan 2020	2017
Waardering voor museum	8,3	8,5	8,3
Net promotor score	+44	+38	+37
Kenniscentrum	2018	activiteitenplan 2020	2017
Educatie	40.471	38.900	35.936
Informatieaanvragen bibliotheek	5.264	8.000	4.613
Breed publiek	2018	activiteitenplan 2020	2017
Aantal bezoekers	328.699	350.000	349.292
Online gebruik	479.267	1.200.000	560.824
Cultureel ondernemerschap	2018	activiteitenplan 2020	2017
Percentage eigen inkomsten	67%	60%	80%
Museale activiteiten als onderdeel van events	41%	40%	29%
Motiverende werkgever	2018	activiteitenplan 2020	2017
Percentage ziekteverzuim	5,9%	4,5%	5,9%
Gebruik Careerplanner	nvt	100%	nvt

Bijlage: Nevenfuncties

Overzicht nevenfuncties directie

Michael Huijser:

Bestuur

- Algemeen bestuur Amsterdam City
- Algemeen bestuur De Plantage, samenwerkingsverband culturele instellingen, Plantagebuurt Amsterdam
- SBO, Stichting Beheer Oosterdok (museumhaven en charterhaven)
- Voorzitter Expeditie Oosterdok, samenwerkingsverband culturele instellingen en bedrijven rondom Het Oosterdok

Adviescommissie

- Adviseur Erfgoed Mondriaan Fonds
- BNO Raad van Beroep

Raad van Toezicht

- Cultuur Werkt
- COMM, museum voor communicatie (sinds september 2018)

Vera Carasso:

Bestuur

- Stichting Fellowships – Bestuurslid (secretaris)
- Voorzitter bestuur St. woonbooteigenaren Houhavens Amsterdam

Adviescommissie

- Amsterdams Fonds voor de Kunst (AFK) - Adviseur Meerjarige subsidies
- Mondriaan Fonds – Adviseur (o.a. Adviescommissie Bijdrage Collectieprogramma's)

Overzicht nevenfuncties leden de raad van toezicht

Matthieu Borsboom, voorzitter

- Senior adviseur KPMG (sinds 1 december 2018)
- Senior adviseur Burson, Cohn & Wolfe
- Lid Raad van Bestuur Vfonds
- Voorzitter Raad van Commisarissen Loodswezen B.V.
- President Apostolat Militaire International
- Lid extra ordinarius Stichting Michiel de Ruyter
- Directeur Koninklijke Hollandsche Maatschappij der Wetenschappen
- Eigenaar A3; Admirals Autonomous Advice
- Former Chairman Expertgroup to NATO
- Lid wetenschappelijke adviescommissie Corts Foundation
- Adviseur Wings for Aid

Anton Valk, vice-voorzitter

Nederland:

- Directeur Valk Management and Advice
- Voorzitter Stichting Eden Soestdijk
- Voorzitter nationale monumentenorganisatie
- Voorzitter Cello Biennale Amsterdam
- Lid stuurgroep Apeldoorn conferenties

Groot-Brittannië:

- Directeur Valk Management and Advice LTD
- Voorzitter Nederlands Britse Kamer van Koophandel
- Bestuurslid Science Museum Group
- Bestuurslid British Quality Foundation
- Bestuurslid Dutch Centre

Tanja Nagel, tevens lid auditcommissie

- Commissaris bij Kasbank N.V.
- Lid van de Raad van Toezicht van de Veerstichting
- Lid van de Raad van Advies van Frans Hals Museum / De Hallen Haarlem
- Bestuurslid Universiteitsfonds Utrecht, Universiteit van Utrecht
- Lid Raad van Commissarissen EY LLP Nederland
 - Lid Auditcommissie
 - Lid Governance & Compliance committee
- Lid Raad van Commissarissen PNO
- Lid Raad van Advies Hermon

Margriet Tiemstra, tevens lid auditcommissie

- Lid RvC Paribas OBAM NV
- Lid Outer Circle Quist Executive Coaches (QEC)

Isaïc Kalisvaart, tevens lid auditcommissie

- Voorzitter Raad van Toezicht Onsbank
- Lid Raad van Toezicht Museum Het Rembrandthuis, Amsterdam
- Bestuur Museum Beelden aan Zee, Schevingen / Den Haag
- Lid Dean's Council Yale School of Architecture
- Lid Raad van Advies Neinver, Madrid
- Directeur Holding Consolis Group

Emily Ansenk

- Lid bestuur Stichting Rotterdamse ondernemersbelangen
- Lid van de jury van de Sacha Tanja Penning
- Lid bestuur Job Dura Fonds
- Voorzitter jury Henri Winkelman Award
- Lid Raad van Advies Art Rotterdam

Thessa Menssen, tevens lid auditcommissie

- Commissaris FMO
- Lid raad van toezicht Kröller Müller Museum
- Lid Raad van Toezicht Stichting Topvrouw van het Jaar
- Commissaris PostNL
- Lid commissie Monitoring Talent naar de Top

Bijlage: Publicaties en lezingen

Overzicht publicaties en lezingen door medewerkers van het Scheepvaartmuseum

Jeroen van der Vliet, conservator schepen & techniek

Publicaties

- 'Scheepsmodellen te water', *Zeemagazijn* nr. 3, p. 14;
- 'Object in beeld: getuigd model van een ijsschuit', *Zeemagazijn* nr. 3, p. 11;
- 'Recent Acquisitions: Sheet of Studies of Three-Masters in a Calm Sea', *The Rijksmuseum Bulletin* 66:3, pp. 286-287;
- 'Recent Acquisitions: Spanish Ships Near a Fort', *The Rijksmuseum Bulletin* 66:3, pp. 288-289;
- 'Het ontploffen van het Spaanse admiraalsschip tijdens de zeeslag bij Gibraltar, 25 april 1607', 'Borstbeeld van Piet Hein', 'Portret van Michiel de Ruyter', 'Bokaal van Michiel de Ruyter', 'Spiegelversiering van de Royal Charles', 'Model van een linesschip van 74 stukken, bekend als de 'William Rex'', in: G.J.M. Weber (red.), *1600-1700. Gouden Eeuw* (Rijksmuseum: Amsterdam, 2018), pp. 38-39, 162-163, 272-273, 274-275, 278-279, 284-285;
- 'The Explosion of the Spanish Flagship during the Battle of Gibraltar, 25 April 1607', 'Bust of Piet Hein', 'Portrait of Michiel de Ruyter', 'Michiel de Ruyter's Goblet', 'Stern Decoration of the Royal Charles', 'Model of a 74-gun Ship of the Line, known as the 'William Rex'', in: G.J.M. Weber (red.), *1600-1700. Dutch Golden Age* (Rijksmuseum: Amsterdam, 2018), pp. 38-39, 162-163, 272-273, 274-275, 278-279, 284-285;
- 'De Oranje in modelvorm', in: S. Bosmans en S. Keijzer (red.), *ms Oranje. Koers gewijzigd* (Zwolle: WBooks, 2017), pp. 28-29;
- 'Van Sheerness naar Dieppe. Een schilderij opnieuw bekeken', *Zeemagazijn* nr. 1, p. 12-13;
- 'De scheepskameel: Een 'loflijk middel'', *Ons Amsterdam*, februari 2018, pp. 32-33.

Lezingen

- 'Het Scheepvaartmuseum als kenniscentrum', Studiemiddag Kennis delen in samenwerking met Universiteit van Amsterdam, 25 januari;
- Dagvoorzitter Fellowshipsmiddag, 23 februari;
- 'Vlootbouw en –onderhoud ten tijde van Michiel de Ruyter', Symposium Scheepsonderhoud Aviso, 12 april;
- 'Tromp blijft thuis', ALV VNHSM, 15 mei 2018;
- Dagvoorzitter Museumsymposium, 17 november;
- 'Op digitale golven/Een zee van data', Symposium Maritiem Portal en Nieuwe Maritieme Geschiedenis van Nederland, 23 november.

Diederick Wildeman, conservator zeevaartkunde & bibliotheek collecties

Publicaties

- 'Spelenvaren rond het Buitenhuis' In *Tijdschrift voor Zeegeschiedenis*. Jrg. 37 (2018) nr. 1. 68-70.
- 'Zorgeloze reizen in bezorgde tijd: twee zomerreizen naar Madeira en de Azoren'. In: *MS Oranje: Koers gewijzigd*. Ed. Sarah Bosmans, Sara Keijzer Zwolle: Wbooks, 2018. p. 64-65.
- 'Adieu mijn trots Paleis'. In: *MS Oranje: Koers gewijzigd*. Ed. Sarah Bosmans, Sara Keijzer Zwolle: Wbooks, 2018. p. 130-133.

Lezingen

- *Schatkamer der stuurlieden, een basis voor de kennis van de navigatie*
- Lezing op het symposium *200 jaar zeevaartonderwijs in Nederland en Harlingen 1818-2018*, georganiseerd door de Vereniging voor Zeegeschiedenis, Fryske Academie en de Maritieme Academie Harlingen, gehouden in de Maritieme Academie Harlingen.

Cécile Bosman, conservator maritieme kunst

Publicaties

- 'Grondlegger van de moderne scheepsbouw in Nederland, Dr. Ir. Bruno Johannes Tideman (1834-1883)', *Zeemagazijn*, 45(2018)1
- 'Terug van weggeweest. Het portret van luitenant-admiraal Cornelis Tromp', *Zeemagazijn*, 45(2018)2.
- 'IJs en weder dienend', *Zeemagazijn*, 45(2018)3.

Lezingen

- 'Een portret van admiraal Tromp', ALV VNHSM, Het Scheepvaartmuseum, 15 mei 2018

Sara Keijzer, conservator fotografie en film

Publicaties

- 'In het kielzog van een pionier. Dialoogtentoonstelling Fixed Flow van Sjoerd Knibbeler', *Zeemagazijn*, No. 01
- 'ms Oranje. Begin van de toekomst', *Zeemagazijn*, #02 jaargang 45, pp.8-9
- 'Vertrekken met de Oranje', *Moesson* nr. 3, september 2018, pp.25-30
- Verslagen van voorgesprekken, gehouden in het kader van de tentoonstelling ms Oranje, koers gewijzigd (2018.0394)
- [red. met S. Bosmans] *ms Oranje. Koers gewijzigd* (Zwolle, 2018)
- 'Een werk van nationale betekenis. De promotie van de Oranje', in: Bosmans, B. en Keijzer S.C. (reds.), *ms Oranje. Koers gewijzigd* (Zwolle, 2018)
- [met M. Stavenuiter] 'Wat maakt dat ene uurtje nou uit?', *Historianet*, 25 oktober 2018
- 'Een verhalenbundel tot en met. Avina Eskes op ms Oranje', *Zeemagazijn*, #03 jaargang 45, pp.12-13
- 'De loftrompet', *Fotografisch geheugen*, nr. 94 (2018), p. 3
- 'Vreemde ogen', *Fotografisch geheugen*, nr. 95 (2018), p. 3
- 'Aan de einder', *Fotografisch geheugen*, nr. 96 (2018), p. 3

Lezingen

- 'Stemmen van onderop', onderdeel van de drieluiklezing *ms Oranje. Koers gewijzigd* (6 voordrachten in 2018)
- 'ms Oranje. Schip naar de toekomst', *Museumsymposium* Het Scheepvaartmuseum 17 november 2018
- 'ms. Oranje', *History in Concert*, Tivoli Vredenburg, Utrecht 16 oktober 2018

Sarah Bosmans, conservator kunstnijverheid

Publicaties

- 'Drieluiktentoonstelling over motorschip Oranje', *Zeemagazijn* 45 (2018) 1, p. 8
- 'Een echte Oranje: die zijn stug', *Zeemagazijn* 45 (2018) 1, p. 11
- 'De rijke man en Lazarus', *Zeemagazijn* 45 (2018) 2, p. 6
- 'Made in China', *Zeemagazijn* 45 (2018) 2, p. 7
- 'Kwartet!', *Zeemagazijn* 45 (2018) 2, p. 11
- 'Een porseleinen beeld van de 'ander': Afrika door Chinees-Europese ogen', *Zeemagazijn* 45 (2018) 3, p. 4-5
- 'Een drijvende tentoonstelling van toegepaste kunst. Inrichting en iconografie van de Oranje', in: S. Bosmans & S. [red. met S. Bosmans] *ms Oranje. Koers gewijzigd* (Zwolle/ Amsterdam 2018)

Lezingen

- 30 mei 2018 – *ms Oranje. Koers gewijzigd: Hospitaalschip Oranje*, Tong Tong Fair, Den Haag
- 3 juni 2018 – *ms Oranje. Koers gewijzigd: Hospitaalschip Oranje*, Tong Tong Fair, Den Haag
- 2 augustus 2018 – *inleiding op: ms Oranje. Koers gewijzigd*, Instameet, Het Scheepvaartmuseum
- 7 september 2018 – *inleiding op: ms Oranje. Koers gewijzigd*, Instameet, Het Scheepvaartmuseum
- 21 oktober 2018 – *ms Oranje. Koers gewijzigd: Hospitaalschip Oranje*, Museumkaarthouders, Het Scheepvaartmuseum
- 25 oktober 2018 – *ms Oranje. Koers gewijzigd: Hospitaalschip Oranje*, Museumkaarthouders, Het Scheepvaartmuseum
- 3 november 2018 – *pitch Famille Noire beeldje*, Vereniging Rembrandt, Caius Cirkel
- 17 november 2018 – *inleiding op: ms Oranje. Koers gewijzigd*, Museumsymposium, Het Scheepvaartmuseum

Interviews

- 5 september 2018 – *ms Oranje. Koers gewijzigd*, NH Lunchroom
- 6 september 2018 – *ms Oranje. Koers gewijzigd*, Tropenmuseum Live
- 6 september 2018 – *Naar nieuw thuis met 'Witte Zwaan'*, Telegraaf
- 8 september 2018 – *ms Oranje. Koers gewijzigd*, Het Oog, NPO 1
- 3 oktober 2018 – *ms Oranje. Koers gewijzigd*, Koffietijd, RTL 4

Marja Goud, informatiespecialist bibliotheek

Publicaties

- 'Voorzieningen voor schepelingen', in: S. Bosmans en S. Keijzer (red.), *ms Oranje. Koers gewijzigd* (Zwolle: WBooks, 2017), pp. 46-49;
- 'Het passagiersschip: een geoliede machine', in: S. Bosmans en S. Keijzer (red.), *ms Oranje. Koers gewijzigd* (Zwolle: WBooks, 2017), pp. 82-85.

Lezingen

- Presentatie over Engelandvaarders in de bibliotheek, in het kader van de Vrijheidsmaaltijd, 5 mei;
- 'MS Oranje: koers gewijzigd'. Drieluik samen met conservatoren Sarah Bosmans en Sara Keijzer. Tongtong Fair, Den Haag. Ca. 100 personen, 30 mei;
- 'MS Oranje: koers gewijzigd'. Drieluik samen met conservatoren Sarah Bosmans en Sara Keijzer. Tongtong Fair, Den Haag. Ca. 100 personen, 3 juni;
- 'MS Oranje: koers gewijzigd'. Drieluik samen met conservatoren Sarah Bosmans en Sara Keijzer. HSM, Kamer van De Ruyter. Ca. 100 personen, 21 oktober;
- 'MS Oranje: koers gewijzigd'. Drieluik samen met conservatoren Sarah Bosmans en Sara Keijzer. HSM, Oranjekamer. 2x ca. 35 personen, 25 oktober;
- 'Varend Erfgoed in Almere: over binnenvaart en historische vaartuigen'. Erfgoedhuis Almere; 25 oktober.

Emma Yandle

- [met H. de Lange] 'Zo zwart als de zee', *Nautique*, nr. 6, pp. 124-129

Hanna de Lange

- [met E. Yandle] 'Zo zwart als de zee', *Nautique*, nr. 6, pp. 124-129.
- Lezing: 'Nieuwe fellows presenteren zich', Fellowshipsmiddag 23 februari 2018.

Iris van der Zande

- 'Zonder zorgen de zon tegemoet? Het passagiersschip Oranje op het toneel van de opkomende cruisemarkt 1958-1964, in: S. Bosmans en S. Keijzer (red.), *ms Oranje. Koers gewijzigd* (Zwolle: WBooks, 2017), pp. 116-125.
- Lezing 'Romantiek, volkseenheid en het individu: jeugdreizen per schip in de jaren dertig met het m.s. Tarakan en m.s. Slamet', Fellowshipsmiddag 23 februari 2018.

Linette van 't Hof

- 'Veroordeeld voor mouterij – Evert van Voorst', in: S. Bosmans en S. Keijzer (red.), *ms Oranje. Koers gewijzigd* (Zwolle: WBooks, 2017), pp. 80-81;
- 'De repatriëringsreis van Rien de Ruiter', in: S. Bosmans en S. Keijzer (red.), *ms Oranje. Koers gewijzigd* (Zwolle: WBooks, 2017), pp. 112-113;
- 'Schraal maar Netjes – Boudewijn Steggerda', in: S. Bosmans en S. Keijzer (red.), *ms Oranje. Koers gewijzigd* (Zwolle: WBooks, 2017), pp. 114-115.

Martijn Heijink

- 'Het portret van kapitein-geweldige Otto van Vollenhoven en zijn gezin', *Tijdschrift voor Zeegeschiedenis* 37, nr. 2, pp. 5-21.
- Lezing 'Succesverhaal op het strand', Fellowshipsmiddag 23 februari 2018.

Sander Wegereef

- 'Broodje ijsbeer of broodje aap?'; website Het Scheepvaartmuseum, <https://www.hetscheepvaartmuseum.nl/collectie/artikelen/967/broodje-aap-broodje-ijsbeer>;
- 'Ontbijt met een schuimkraag'; website Het Scheepvaartmuseum, <https://www.hetscheepvaartmuseum.nl/collectie/artikelen/1235/artikel-ontbijt-met-een-schuimkraag>;
- 'Luizenmoeder aan boord bij de VOC'; website Het Scheepvaartmuseum, <https://www.hetscheepvaartmuseum.nl/collectie/artikelen/1235/artikel-ontbijt-met-een-schuimkraag>.

Tijmen Kohn

Publicaties

- 'Repatriëren met de Oranje, 1945-1958', in: S. Bosmans en S. Keijzer (red.), *ms Oranje. Koers gewijzigd* (Zwolle: WBooks, 2017), pp. 100-111;
- 'Terug naar waar je niet vandaan kwam - Repatriëren met MS Oranje', Historiek.net, <https://historiek.net/ms-oranje-repatrering-nederlands-indie/84393/amp/>.

Lezingen

- 'Repatriëren met de Oranje, 1945-1958', Fellowshipsmiddag 23 februari 2018;
- 'Passagiersvaart en de repatriëring vanuit Indonesië', Museumsymposium, 17 november.

Ton Wegman

- '500 jaar sloepen: Oorlogssloepen', *Spiegel der Zeilvaart*, nr. 7, pp. 38-43;
- '500 jaar sloepen: Dagelijks gebruikt', *Spiegel der Zeilvaart*, nr. 4, pp. 8-13.
- '500 jaar sloepen: Van lol tot zware barkas', *Spiegel der Zeilvaart*, nr. 3, pp. 32-36.

Erik Odegard

- Lezing 'Nieuwe fellows presenteren zich', Fellowshipsmiddag 23 februari 2018.